

Het Bruuijsel

Vogelwacht Uden e.o.

VOGELWACHT UDEN E.O.

- Voorzitter** : Jan-Willem Hermans
Broekmorgen 28, Uden
Tel.: 0413-269804
- Secretaris** : Liesbeth Verkaar
Oliemolenstraat 53, Uden
Tel.: 0413-265397
- Penningmeester** : Anita van den Acker
Raam 523, Uden
Tel.: 0413-253151
- Bestuursleden** : Peter van de Braak, Johan van Roosmalen en Jacques Raats.
- Bankrelatie** : ABN-AMRO Uden, rekeningnummer: 60.99.68.254

“HET BRUUIJSEL” - nummer 1 - 2007

- Redactieleden** : Liesbeth Verkaar, Jolanda Rutten, Adrie Nijssen,
Jan-Willem Hermans, John Hermans en Peter Noy.
- Typewerk + correctie**: Mia van der Cruijssen
Lavasveld 68, Veghel
Tel.: 0413-343146
E-mail: miavandercruijssen@home.nl
- Eindredactie + kopij** : Peter Noy
Eikenwal 186, Uden
Tel.: 0413-251691
E-mail: pknoy@hetnet.nl
- Omslag** : Graphiset B.V. te Uden.
- Drukwerk** : Theo Thijssen en Wim Hoefs (faciliteiten: Basisschool De Vlonder)
- Verspreiding** : Sandra van de Burgt en Lies Schoenmakers.

“HET BRUUIJSEL” verschijnt 4x per jaar in een oplage van 230 exemplaren

- Clubgebouw** : De Groenhoeve
Artillerieweg 3, Uden (bij Kinderboerderij)
Tel.: 0413-250047
- Website Vogelwacht** : www.vogelwachtuden.nl

We zien niet graag dat iemand gedeeltes van dit blad gebruikt, voordat we daar toestemming voor hebben gegeven.
Men dient dan wel het Bruuijsel als bron te vermelden.

Inhoudsopgave

Colofon	Redactie	01
Inhoudsopgave	Redactie	02
Mededelingen Redactie	Jolanda Rutten	03
Van de Bestuurstafel	Liesbeth Verkaar	04
Adverteerders Vogelwacht Uden e.o.	Peter Noy	07
Een dagje vogelen in de provincie Zeeland	Peter van de Braak	08
Vogelwacht Uden verwelkomt 250 ^e lid!	Peter Noy	09
Interne(s)t.....	Jolanda Rutten	10
De Stootvogels in Uden e.o. in 2006: 'magertjes'	Piet van der Voort	12
Vogel onder de Loep... 'de Grote Lijster'	Pedro van den Acker	15
MUS (Meetnet Urbane Soorten).....	Leo Ballering	16
Noodweer.....	Adrie Nijssen	17
Wetenswaardigheden... ..	John Hermans	18
Bijzondere Waarnemingen	Peter van de Braak	21
De strijd om te overleven.....	Adrie Nijssen	22
Excursie naar 'de Osse Polder'	John Hermans	23
In gesprek met... Jan Verhoeven.....	Liesbeth Verkaar	24
Uilenwandeling, vrijdag 2 februari.....	Annie Vervest	26
Drukbezochte publiekswandeling Vogelwacht	Peter Noy	27
Verslag Uilenwerkgroep 2006.....	John Hermans	28
Water boven water	Jan-Willem Hermans	31
Populair wetenschappelijk: Een 'dubbele nationaliteit'	Joop Bergsma	31
JeugdVogelwacht - Eidooier.....	Stijn van Gils	34
Tvrđý louskáček na ořechy (Čz).....	R. Regulus	36
Klapekstertelling.....	Toy Janssen	37
Snoeien aan de Hooistraat	Jan-Willem Hermans	38
Gemeente Uden aan de slag met bosrandenbeheer.....	Marc Poulussen	39
Activiteiten werkgroepen Vogelwacht Uden.....	Redactie	40
Vogelwacht - Winkel	Jacques Raats	42
Wat doet Vogelwacht Uden?	Redactie	44
Advertenties	Redactie	45

Mededelingen van de Redactie

Lente! Het komt er weer aan, het mooiste seizoen voor de vogels. Ze zingen weer volop! Ik vind het heerlijk om 's ochtends een paar minuten in bed te blijven liggen om te luisteren naar dat prachtige vogelconcert. De meest enthousiaste vogels zijn alweer op zoek naar een mooi nestkastje en beginnen dan eerst maar met een verbouwing. Die ingang is toch niet precies zoals ze in gedachten hadden...

En wij vogelaars, wij mogen genieten van dit mooie seizoen. Genieten van de zomergasten die weer één voor één terugkomen uit het (verre) zuiden. Genieten van alle bedrijvigheid rond het bouwen van een nestje en later bij het voeren van de jongen. Nu maar hopen dat het wat minder gaat regenen de komende tijd. Maar mocht het soms toch niet zo'n lekker weer zijn om buiten te zijn, dan kun je in elk geval nog lekker met dit nieuwe Bruujsel in een luie stoel gaan zitten en genieten van alle enthousiaste verhalen die er weer in staan.

Voor de uilen- en stootvogelliefhebbers zijn de jaarverslagen weer te lezen, daar kun je zien hoeveel broedgevallen er waren en hoeveel uitgevlogen jongen en zo. Ook één van de uilenwandelingen is beschreven. Dit jaar blijken de uilen ons goed gezind te zijn en laten ze zich goed horen, en tijdens deze wandeling zelfs goed zien! Een prachtige ervaring om op een avond in het pikkedonker met een groep vogelaars door de natuur te wandelen en dan die prachtige trillende zang van de Bosuil te horen.

Voor de vogelaars die interesse hebben in de vogels die in tuinen en parken te vinden zijn beschrijft Leo het MUS-project van SOVON. Erg leuk! Iedereen kan meedoen en je hoeft er maar drie keer voor op pad. Je kunt gewoon je eigen wijk inventariseren of een ander gebiedje kiezen wat je leuk vindt. Vooral ook leuk voor de minder ervaren vogelaars, want hier hoef je niet alle bijzondere vogelsoorten voor te kennen.

Vanaf dit Bruujsel hebben we een nieuwe vaste rubriek die gaat over vogels en Internet. Deze rubriek neem ik zelf voor mijn rekening en om te beginnen heb ik de websites van een aantal collega-vogelaars van onze eigen vereniging bekeken. Zonder meer de moeite waard! Echt professionele websites met waanzinnig mooie foto's erop. Kijken dus!

Wat er verder allemaal nog te lezen is in dit Bruujsel, kijk zelf maar! Het is allemaal de moeite waard. Enne, voor volgende keer: schrijf zelf eens een stukje over wat je meegemaakt hebt! Wij willen het graag weten...

Namens de Redactie,
Jolanda Rutten

Van de Bestuurstafel...

Onze vereniging heeft weer een mijlpaal bereikt: 250 leden!! Dat hadden we vijf jaar geleden nooit durven denken. Het bestuur is zich bewust van haar taak in deze steeds groter wordende vereniging. Het belangrijkste is dat we een vereniging van mensen blijven met één gemeenschappelijk doel; vogels in de vrije natuur en hun biotoop beschermen en ervan genieten! De volgende onderwerpen zijn de laatste tijd binnen het bestuur besproken:

- **Bestuurswisseling**

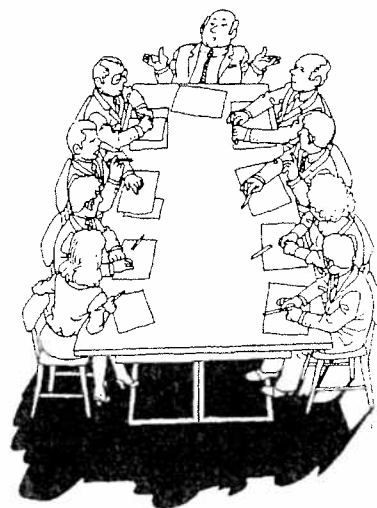
Op de jaarvergadering van 13 februari jongstleden heeft zich een wisseling binnen ons bestuur voorgedaan. Theo Versteegden heeft enkele maanden met ons meegedraaid nadat Riky Alma was gestopt, maar heeft uiteindelijk toch besloten niet tot ons bestuur toe te treden. Hij vindt zichzelf meer een doener dan een denker. Hij blijft wel bereid klussen voor de club te doen. Jacques Raats heeft zich bereid gevonden het bestuur te komen versterken en is tijdens de afgelopen ledenvergadering geïnstalleerd als bestuurslid voor drie jaar. Veel plezier binnen ons bestuur Jacques, met hopelijk veel goede ideeën. Thema voor dit jaar is 'Jeugd', er zal ook een publiekswandeling voor de jeugd komen en Stijn van Gils is druk bezig met de voorbereidingen om gebiedjes te testen.

- **Dialezingen**

Met de dialezing van Edward Sliwinski over de Boomvalk hadden we honderdttwintig man binnen. Helaas moesten enkele mensen blijven staan omdat de stoelen op waren. Toch willen we liever niet uitwijken naar D'n Eigen Herd, omdat de Groenhoeve ons eigen honk is. De dialezing over 'Vogels in de tuin' is al enkele keren op verschillende plaatsen gegeven door Jan-Willem, John en Liesbeth en wordt overal met veel enthousiasme ontvangen. Jacques is hier ook altijd bij met zijn winkel, wat een speciaal tintje geeft aan de lezing.

- **Nieuwe coördinator Werkgroep Uilen**

De werkgroep Uilen heeft sinds kort een nieuwe coördinator; John Opdam uit Uden heeft het stokje van John Hermans overgenomen. Met het nieuwe broedseizoen in het vooruitzicht, is er al een eerste bijeenkomst geweest. John Hermans en Peter van de Braak ondersteunen John de eerste tijd. De groep gaat de nestkaarten van het Brabants Landschap gebruiken. Hier zijn ook nieuwe Steenuilenkasten besteld en het inventariseren van de Steenuil wordt nieuw leven ingeblazen. Kortom, John Opdam heeft er zin in om de werkgroep weer als een geheel te laten functioneren. De laatste tijd waren er steeds meer individuele acties. Nu gaat alles weer centraler geregeld worden (waaronder ook de Kerkuilcontroles). Veel succes John en andere John: hartstikke bedankt voor de vele uren die jij in de werkgroep hebt gestopt, de afgelopen jaren!

- **Werkgroep Inventarisatie**

Enkele van onze leden gaan bij elkaar zitten om de Werkgroep Inventarisatie weer nieuw leven in te blazen. Uit deze groep moet ook een nieuwe coördinator komen. De laatste tijd is deze werkgroep een beetje ingedut. Toch is deze erg belangrijk voor onze club, omdat met de inventarisatiegegevens behorende instanties kunnen worden geïnformeerd. Bovendien kun je uit de gegevens van meerdere jaren zien hoe het met bepaalde vogels gaat. Hopelijk kan ik in het volgende Bruujssel schrijven, dat ook deze Werkgroep een nieuwe coördinator heeft gevonden.

- **Werkgebied Vogelwacht Uden**

Het bestuur doet het voorstel om ons werkgebied (Uden en de omliggende dorpen), zoals dat op het waarnemingenoverzicht, van onze website staat vermeld, kleiner te maken. Het werkgebied is in de bestuursvergadering vastgelegd. Het loopt rondom Uden, in het noorden begrensd door de A50 (Oss- Den Bosch), langs de Middenpeelweg naar het zuiden, Venhorst, Boekel, Veghel (ook 't Lijnt erbij), Heeswijk-Dinter, Nistelrode, Oss-oost. Het is een proefperiode en wordt na enige maanden opnieuw bekeken. Dit houdt in dat er dan geen waarnemingen van de Kraaienbergse Plassen meer opkomen (nog wel te zien bij www.waarnemingen.nl). De waarnemingen uit de Maashorst worden (zeker in de winter) een beetje ondergesneeuwd door de vele waarnemingen van de Kraaienbergse plassen. Op de jaarvergadering ontstond een discussie, een aantal leden waren het niet eens met het voorstel van het bestuur. Na stemming (vijftien stemmen voor en zeven tegen) willen we proberen om het kleinere werkgebied als proef te laten draaien. Na enkele maanden wordt hier opnieuw naar gekeken hoe het bevalt. Eventueel kan een en ander nog worden teruggedraaid.

- **Jubileumboek Vogelwacht**

Het Jubileumboek (in februari 2008 bestaan we vijftientwintig jaar) vordert gestaag, het wordt een luchtig boek met wandelingen in en rond Uden. Het is de bedoeling dat het grotendeels gesponsord gaat worden en we er zelf weinig of geen kosten aan maken. Ook moet het door de verkoop zichzelf terugverdienen. Er worden verschillende sponsors aangeschreven, waaronder Vogelbescherming Nederland als projectondersteuning voor Vogelwerkgroepen.

- **Visitekaartjes**

Er worden 500 visitekaartjes besteld waar het adres van onze website op vermeld staat. De verschillende coördinatoren van de werkgroepen en de bestuursleden krijgen deze kaartjes om reclame te maken voor onze mooie site.

- **Reisdeclaraties**

We zien graag dat reisdeclaraties of andere grotere declaraties van te voren bij het bestuur worden aangevraagd. Alleen de begeleiders van de jeugdgroep komen in aanmerking voor een reiskostenvergoeding van € 0,12 per gereden kilometer. De reiskostenvergoeding bij excursies laten we op € 0,12 per kilometer staan Volgend jaar kijken we hier opnieuw naar.

- **Piepcursus**

Piepcursus is van start gegaan met vijftien enthousiaste cursisten, onder leiding van Toy Janssen en Jan Verhoeven. Dit kan bijna niet anders dan geslaagde cursisten opleveren. Als jullie dit lezen is de cursus alweer voorbij (laatste les op 19 maart). De cursisten kunnen de geleerde geluidjes nu mooi in de natuur in praktijk brengen.

- **Natuurbrug**

Er komt een natuurbrug over de A50 en de provinciale weg, die de Maashorst en Herperduin met elkaar verbindt. De werkgroep Natuur en milieu heeft hiervoor veel moeite gedaan en is dan ook erg blij met dit behaalde resultaat.

- **Bindmachine**

We hebben een bindmachine met omslagen aangeschaft om boekwerkjes zelf in te kunnen binden. De laatste tijd kwam het steeds vaker voor dat we zoiets nodig hadden.

- **Sponsoring**

Sanden Sports uit Uden wil ons sponsoren op onze site en in het Bruuijsel (twee keer een halve pagina). Ze verkopen outdoor spullen, kijkers en telescopen. Leden van de Vogelwacht hebben korting, dit verschilt per product. Vermeld bij een aankoop even dat je lid bent van de Vogelwacht.

- **Vrijwillig Landschapsbeheer Uden (VLU)**

Het Vrijwillig landschapsbeheer VLU heeft de laatste tijd een zeer goede opkomst, niet in de laatste plaats door de artikelen in de krant. Er heerst een gezellige sfeer en er wordt behoorlijk aangepakt op deze werkdagen. Dit komt de natuur alleen maar ten goede!

- **Verkiezing Goudhaantje van het jaar 2006**

De vorige Goudhaantjes waren allemaal mannen: Theo Thijssen/Wim Hoefs, Aad van Toor, Joop Bergsma, John Hermans, Peter Noy, Leo Ballering en Toy Janssen. Nu vonden we het eens tijd voor een Goudhennetje. Sandra van de Burgt heeft al jaren lang de coördinatie over de bezorging van de maandagenda's en Bruuijsels en besteedt hier erg veel tijd aan. De oplage van het Bruuijsel is nu al 225 stuks, veelal met vijftig bladzijdes of meer. Zien jullie de stapel al voor je? Een hele klus om dat bezorgd te krijgen. Dit komt vier keer per jaar terug. Verder zijn er nog ongeveer veertig leden zonder e-mail, die elke maand de maandagenda bezorgd krijgen.

Reden genoeg om Sandra als Goudhennetje te eren met een zilveren speldje en bloemen. Meestal krijgt ze op vrijdag de Bruuijsels binnen op haar werk, die komt Theo Thijssen dan brengen. Op zaterdag schrijft ze dan de enveloppen en doet de Bruuijsels en de eventuele maandagenda's er bij, daar is ze wel een uurtje zoet mee en die gaan op de bus. Dan gaat ze uitsorteren welke naar Boekel, Erp Mariaheide Veghel, Vorstenbosch, Odiliapeel, Volkel en Uden moeten en wie wel en wie geen maandagenda erbij heeft..Daarna gaat ze naar Lies Schoenmakers om haar het gedeelte te brengen wat zij dan zelf uitsorteert. Op haar eerste wekelijkse vrije dag brengt ze dan de Bruuijsels naar Boekel, Erp, Vorstenbosch, Veghel en Mariaheide, dat kost een uurtje of twee voordat ze dat rondje heeft gemaakt. Ze brengt dan zelf de Bruuijsels van Elsendorp en Venhorst weg in een half uur. Dus al met al een flinke klus, maar ze zegt zelf: "Ik doe het nog steeds met veel plezier en ben erg blij met mijn benoeming tot Goudhennetje."

- **Nieuwe leden**

Het kan niemand ontgaan zijn dat we nu meer dan 250 leden rijk zijn. De teller staat nu al op 253. De volgende mensen hebben zich aangesloten bij Vogelwacht Uden: Stefan en Tonny van der Rijt uit Veghel, Theo Versteegden uit Boekel, Bram Vervest uit Heeswijk, en Theo van de Braak, Jeanne Heesakkers uit Mariaheide (de vrouw van Henk), Fred Klots en Luud Joosten uit Uden. Luud is tijdens de jaarvergadering van 13 februari in het zonnetje gezet als 250^e lid met een speldje, nestkast en bloemen. Zie hiervoor het artikel verderop in dit Bruuijsel. Wij wensen de nieuwe leden veel plezier binnen de club en laat je eens zien bij een of meer van de activiteiten!

Namens het Bestuur,
Liesbeth Verkaar

Adverteerders Vogelwacht Uden e.o.

Sinds een groot aantal jaren heeft de Vogelwacht een aantal trouwe adverteerders die ons clubblad financieel steunen door het plaatsen van een advertentie. Wij, als vereniging, zijn genoemde adverteerders daar zeer erkentelijk voor. De afgelopen weken zijn onze adverteerders weer door Liesbeth Verkaar benaderd om voor 2007 een advertentie in het Bruujssel te plaatsen. Met deze extra inkomsten kan de Redactie de drukkosten in de hand houden. Gelukkig is iedereen bereid om hun steentje hieraan bij te dragen.

Subsponsors zijn Drukkerij Graphiset uit Uden, die de full color omslagen van het Bruujssel sponsort, Basisschool de Vlonder voor het kopiëren van het clubblad en Vogelbescherming Nederland voor het ter beschikking stellen van informatiemateriaal en diverse vogeltijdschriften. Tevens een woord van dank aan Theo Peters Timmerwerken uit Veghel die belangeloos hout aanlevert voor de fabricage van nestkasten en voederplankjes.

Het bestuur bedankt hierbij alle adverteerders en subsponsors voor de prettige samenwerking. En voor onze leden... loop eens binnen bij onze adverteerders!

Enorm Snijders Metaal	Kapelstraat 1	5401 EC	Uden
Rijwielhandel Wim de Wilt	Kerkstraat 4	5401 BE	Uden
De Bruin Verzekeringen	Velmolenweg 87	5401 HL	Uden
Woningstofeerder Van der Heijden	Neringstraat-Oost 7-9	5401 GM	Uden
Bressers Mannenmode	Marktstraat 12	5401 GH	Uden
Jetten Fotografie	Marktstraat 37	5401 GG	Uden
Slagerij Knobbout	Drossaard 12	5403 ET	Uden
Kanters Loonbedrijf	Duifhuizerweg 8	5406 TB	Uden
Nobru Technisch Personeel B.V.	Rondweg 73	5406 NK	Uden
Het Bloemenmagazijn	Botermarkt 5-7	5404 NV	Uden
Tuincentrum de Kleuter	Goorkensweg 1	5408 SC	Volkel
Cock Uland, de Fietsenwinkel	Drossaard 47	5403 ES	Uden
Atriënsis B.V., Thuis in wonen	Insulindelaan 124	5613 BT	Eindhoven
ITRENO, Innovatieve Internet Solutions	Rondweg 75	5406 NK	Uden
4Feedt Honden en Kattenspecialiteiten	Volkelseweg 26	5405 NA	Uden
Aannemingsbedrijf Jan Peerenboom B.V.	Volkelseweg 6	5401 NA	Uden
Sanden Sports Superstores	Kerkstraat 19-23	5401 BC	Uden

Een dagje vogelen in de provincie Zeeland

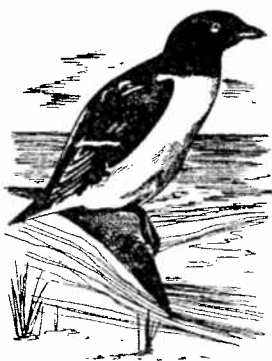
Zondag 17 december ging de Vogelwachtexcursie naar Zeeland! Met in totaal dertien vogelaars in drie auto's zijn we vertrokken. Toy Janssen had Zeeland de afgelopen tijd al enkele malen bezocht, dus hij wist diverse vogelplekken om te gaan bezoeken. Rond tien uur in de ochtend kwamen we aan bij de Oesterdam; hier waren Fraters gemeld. Fraters zijn schaarse gasten langs kusten en verblijven meestal in groepjes bij elkaar. In de vlucht lijken ze veel op Kneuen. Na even zoeken zagen we een groepje van vijftien Fraters zenuwachtig op en neer vliegen. Vanuit de auto heeft iedereen ze dankzij de bakkies fraai kunnen bekijken.

Frater

Ook diverse steltlopers zaten onder aan de dam (Steenloper, Tureluur, Rosse Grutto, Zilverplevier). Ons volgend doel was de Plunjepolder. Dit natuurgebied is de laatste tijd enorm uitgebreid met grote plas-dras gebieden ('plan Tureluur'). Aan de zuidkant van de doorgaande weg (deze hebben ze nu om moeten leggen), is het bekende gebied waar de Kluten overwinteren. In de verte zagen we de wit-zwarte vogels in een grote groep zitten. Hier waren ook enkele Kleine Zilverreigers en Zwarte Ruiters aanwezig. Na de Plunjepolder op weg naar de Brouwersdam. Helaas, hier geen IJseenden, maar wel prachtig de Roodkeelduikers, twee Kuifduikers en een Roodhalsfuut. Er stond een erg koude wind! Gelukkig konden we in de friettent weer opwarmen en opvetten!

De tijd begon te dringen, dus vlug weer in de auto op weg naar Neeltje Jans. Hier zat al enige tijd een IJsdruiker. Deze dachten we gezien te hebben, maar de paar foto's die we gemaakt hadden, gaven een Parelduiker aan! Zaten er misschien toch twee soorten, of hebben we gewoon niet opgelet. Zelf vond ik trouwens de Middelste Zaagbekken veel mooier om te zien. Teruglopend naar de auto vlogen er twee Rosse Franjepoten langs. Een zeldzaamheid, helaas waren ze vliegend maar kort te volgen. Op Neeltje Jans zijn we nog wat zuidelijker gereden, richting haven. Hier worden vaak Kuifaalscholvers gemeld. Diverse Aalscholvers hebben we goed aangekeken, maar er zat helaas geen Kuifaalscholver tussen. Deze valt toch wel op, met zijn veel

Kleine Alk

dunnere snavel en een rondere kop. Aan de buitenzijde van de haven zat een Zeekoet zich te poetsen. Erg fotogeniek was hij niet, want zodra we dichterbij kwamen, dook hij onder en liet zich niet meer zien. Ons laatste doel was Westkapelle. In een kreek net onder Westkapelle waren diverse zeldzaamheden gemeld. Deze hebben we daar ook mooi kunnen bewonderen. Het licht was intussen wat minder geworden, maar de soorten niet! Prachtig hebben we hier een IJsdruiker gezien, vele Dodaars, Kuifeenden en Tafeleenden en allen op korte afstand. In de verte nog een mooie Roodhalsfuut en op het midden van de plas twee Kleine Alken. Deze laatste worden vaak op open zee gezien en maar weinig binnendijks. Hier verbleven ze al enkele dagen. Na zonsondergang zijn we weer tevreden huiswaarts gekeerd.

Peter van de Braak

Vogelwacht Uden verwelkomt 250^e lid!

Tijdens de algemene ledenvergadering heeft de Udense Vogelwacht haar 250^e lid verwelkomd. Luud Joosten uit Uden ontving uit handen van Jan-Willem Hermans, voorzitter van de Vogelwacht, een bos bloemen, een speldje en een nestkast. In zijn toespraak wenste hij hem veel vogelplezier en een leerzame en gezellige tijd bij de Vogelwacht.

Sinds enige tijd wandelt Luud Joosten mee met de Seniorengroep. Dat beviel hem zo goed dat hij zich als lid heeft aangemeld bij Vogelwacht Uden. “Ik heb altijd al een warme belangstelling gehad voor alles wat groeit en bloeit en natuurlijk wat vliegt. Een logische stap voor mij was het lidmaatschap bij de Vogelwacht, zodat ik wat meer te weten kom over het reilen en zeilen van de vogels in onze omgeving. Graag wil ik een steentje bijdragen om de doelstellingen van de Vogelwacht te realiseren”, vertelt een gedreven Luud Joosten. Hij vervolgt: “Ik heb op de afdeling Vastgoedbeheer van de Gemeente Tilburg gewerkt en ben enkele jaren terug met pensioen gegaan. Zodoende heb ik nu meer tijd om aan mijn hobby’s te besteden.” Volgens Jan-Willem Hermans is de laatste jaren het ledenaantal erg hard gegroeid. “In 2004 stond de teller nog op tweehonderd leden. Veel nieuwelingen zijn via de vogelcursus of een van de dialezingen of publiekswandelingen bij de Vogelwacht terecht gekomen. Het gemeenschappelijke doel, vogels in de vrije natuur, en de ongedwongen en informele sfeer spreekt de meesten hierbij erg aan,” aldus Hermans.

Actieve werkgroepen

Inmiddels zijn er binnen de Vogelwacht tien werkgroepen actief, die allen vanuit een eigen invalshoek actief zijn met het beschermen van vogels in de vrije natuur. Dit gebeurt door middel van publiekswandelingen, excursies, dialezingen, vogelcursussen, plaatsen en onderhouden van nestkasten, vogeltellingen en herstel en beheer van kleinschalige natuurgebieden. Hermans vervolgt: “Om ook de jeugd kennis te laten maken met de natuur in onze eigen omgeving en in het bijzonder de vogels, hebben we enkele jaren geleden het initiatief genomen om een jeugdgroep op te starten. Deze werkgroep, die bedoeld is voor kinderen tussen de tien en vijftien jaar, draait op dit moment erg goed en is met haar derde seizoen bezig. Een keer per maand komen zij bij elkaar om vanaf het Bezoekerscentrum Slabroek het veld in te trekken om bijvoorbeeld naar vogels te kijken, bomen te herkennen of paddestoelen te zoeken. Voor kinderen in die leeftijdscategorie is dit een leuke en speelse manier om met elkaar in de natuur bezig te zijn”, besluit een enthousiaste Jan-Willem Hermans.

Peter Noy

Jan-Willem Hermans (links) overhandigt een nestkast aan Luud Joosten uit Uden.

Interne(s)t

Na vier jaar schrijven over de natuur dicht bij huis, ga ik nu eens over een heel ander onderwerp schrijven. Deze nieuwe rubriek gaat over 'Vogels op de digitale snelweg'. Ik ga dus schrijven over Internetsites die iets met vogels te maken hebben. Ik blijf echter wel schrijven vanuit mijn eigen interesse en mijn eigen enthousiasme over bepaalde sites. Het zal geen opsomming worden van mogelijk interessante sites. Ook worden er geen objectieve vergelijkingen gemaakt tussen sites. Wat er wel beschreven wordt... lees zelf maar!

Websites van onze eigen leden

Op de ledenvergadering werd gesproken over de prachtige websites van onze eigen Vogelwacht-leden. Met deze rubriek in mijn achterhoofd kon ik het natuurlijk niet nalaten om de sites te bezoeken

Natuurlijk Erp

De website van Carel van der Sanden heet 'Natuurlijk Erp' omdat de site daarmee begonnen is. Inmiddels gaat het veel verder dan Erp, maar dat blijft wel zijn thuisbasis. De site ziet er werkelijk prachtig uit. En de foto's zijn zo mogelijk nog mooier! Ik vind het echt fantastisch om te zien hoe mooi al die vogels en vogeltjes op de foto's zijn vastgelegd. En helemaal leuk vind ik het om te zien waar de foto's gemaakt zijn. Zoveel bijzondere soorten en dan zo dicht bij huis! De meeste foto's

zijn gemaakt van vogels, maar er zijn ook erg mooie foto's te vinden van diverse zoogdieren en van de Boomkikker.

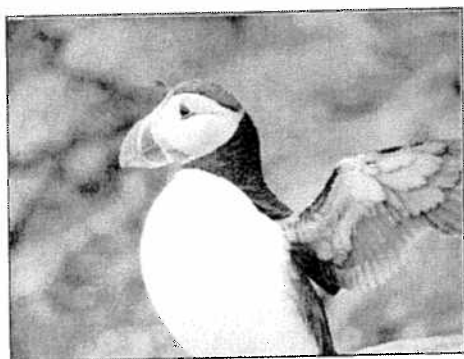
<http://members.home.nl/natuurlijk-erp>

Birdphoto

De website van Jankees Schwiebbe klinkt al meteen veel Internationaler. Toch zijn veel van zijn foto's echt hier in de buurt gemaakt. Wederom de meest fantastische foto's die met veel ervaring en goede apparatuur gemaakt zijn. Echt waanzinnig mooi om te zien hoeveel verschillende soorten vogels er op zijn site staan en dan ook nog met zo'n machtige kwaliteit gemaakt. Ik ben er stil van. Ook hier zijn foto's van andere dieren te zien. Ik ben wel benieuwd waar die foto's van de Vos gemaakt zijn. Prachtig!

<http://www.birdphoto.nl/>

Foto's

De website van Thijs Fijen heeft (nog) geen echte naam. Thijs fotografeert pas sinds april vorig jaar en toch staan er al prachtige foto's op zijn site. De vogels zijn op diverse locaties gefotografeerd, zowel binnen Nederland als daarbuiten. Er zijn ook diverse excursieverslagen te lezen.

Ook Thijs heeft oog voor andere natuur dan vogels. Hij heeft foto's van planten, mossen, insecten en zelfs van kwallen.

<http://members.home.nl/thijs.en.vogels/vogelsite.htm>

Vinkennest

Zelf heb ik ook een website waar vogels op te vinden zijn. Onze site beperkt zich tot de grenzen van onze eigen tuin. Dit geldt voor vogels, maar ook voor vlinders, amfibieën, paddestoelen en nog meer bezigheden van ons gezin. De foto's zijn allemaal in onze eigen tuin gemaakt. Van elke soort staat er één foto op met een korte beschrijving.

<http://www.cdevink.com>

De genoemde sites zijn ook allemaal via onze eigen Vogelwachtsite te vinden, ze staan bij de 'links'. Mochten er nog meer leden zijn die een eigen website hebben waarop hun voorliefde voor vogels te zien is, dan vinden we dat leuk om te weten (redactie@vogelwachtuden.nl).

Alle Nederlandse vogels op één site

Afgelopen week kreeg ik de tip om eens op www.vogelvisie.nl te gaan kijken. Dit is een site waarop alle 281 Nederlandse vogelsoorten beschreven worden. Ze zijn keurig gerangschikt op alfabet (Nederlandse naam), ook kan er gezocht worden op wetenschappelijke naam. Van elke vogel is er een mooie foto beschikbaar, het geluid is te beluisteren, de kenmerken worden genoemd en er is een korte omschrijving te vinden. Ook heeft de site een 'vogelfinder'. Dit is een soort 'beslissingsboom' waar je een vogel op naam kunt brengen door vragen te beantwoorden over zijn uiterlijke kenmerken. Op deze manier kun je dus een vogel proberen op naam te brengen als je geen idee hebt wat voor vogel het is. Mocht dit niks opleveren, dan kun je altijd nog een vraag op het forum stellen.

Wat mij persoonlijk erg aansprak aan de site is de quiz. Je kunt via de computer een quiz doen op drie verschillende onderdelen:

- Vogelfoto's
- Vogelgeluiden
- Detailfoto's

Voor mij werkt het heel goed om een quiz te doen om mijn kennis te vergroten. Natuurlijk kan ik ook gewoon een vogelboek van voor naar achteren doorspitten, maar dat houd ik toch niet vol. En een quiz is leuk, spannend en lekker snel. Je kiest welk onderdeel je wilt testen en voila, de eerste vraag komt direct tevoorschijn. De eerste vragen zijn lekker gemakkelijk, dus je wordt al gauw enthousiast. En vervolgens worden de vragen steeds iets moeilijker. Direct na elke vraag krijg je het antwoord, dus je weet meteen of je het goed doet. In totaal zijn het steeds 45 vragen en aan het einde krijg je dus je totaalscore te zien. Om je nog meer te motiveren wordt er ook een topscorelijst bijgehouden per dag. Mijn eerste poging leverde meteen een vermelding op, dus ik kreeg ook nog meteen een blij gevoel. Wat wil je nog meer!

De vogelfoto's zijn heel duidelijk, als je de vogel kent is hij onmiskenbaar. De geluiden vond ik in het begin wat tegenvallen, maar nadat ik even gewend was, kon ik de voor mij bekende geluiden er wel uithalen. Wel moest ik steeds twee keer op het geluidssymbool drukken om het geluid te horen. Ook de quiz over de detailfoto's vond ik erg leuk. Ik had verwacht dat ik dan helemaal niks meer zou weten, maar dat viel nog mee. Sommige vogels kun je al op naam brengen als je alleen maar een oog ziet. Dat is toch ook bijzonder om te ervaren...

Jolanda Rutten

De Stootvogels in Uden e.o. in 2006: 'magertjes'

Zoals ieder jaar is het altijd spannend om, nadat alle nestkaarten verwerkt zijn, te ervaren hoe de broedresultaten eruit zien en vooral in vergelijking met de voorgaande jaren. Dus om te zien of er weer vooruitgang te bespeuren is in de Stootvogelbevolking in Uden en omgeving. De resultaten voor 2006 zorgen voor een domper: een diepterecord in het aantal uitgevlogen jongen. Dat we niet op een topjaar hoefden te rekenen met het late koude voorjaar (op 11 maart werd zeven graden nachtvorst gemeten), was wel duidelijk, maar dit resultaat hadden we toch niet verwacht. Bij de bespreking per soort wordt een korte uitleg gegeven wat de mogelijke reden van de vooruitgang, danwel achteruitgang is.

Nu eerst de cijfers voor het totale broedresultaat (Boomvalk, Buizerd, Havik, Sperwer, Torenvalk en Wespendiff):

Het totaal aantal:

Jaar:	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999
Broedparen	48	63	71	56	54	60	49	61
Eieren	128	184	210	163	171	217	168	217
Jongen	114	144	196	139	150	185	143	164
Uitgevlogen	101	140	173	124	137	166	126	137

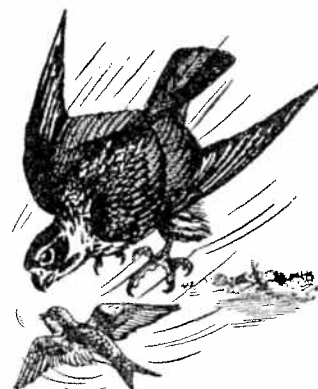
Het gebied, wat steeds gemonitord is, is (grofweg gezegd) Maashorst Zuid (tot net boven de Brobbelbiesweg, de wijde omgeving van Mariaheide (inclusief Erpse Bossen) en Volkel-Odiliapeel. De noordzijde van de Maashorst wordt door IVN-Oss gevolgd.

Als we de resultaten per soort beschouwen, krijgen we de volgende beelden:

Boomvalk

	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999
Broedparen	3	3	3	2	1	0	0	2
Eieren	8	7	5	5	0	0	0	6
Jongen	8	6	5	5	0	0	0	6
Uitgevlogen	8	5	5	5	0	0	0	3

Een goed jaar, hoewel we nog steeds met het gevoel rondlopen, dat er in ons gebied meer dan drie broedparen zouden moeten zitten. Weet u een Boomvalk te zitten, meld het dan; zodat we een nestkaart kunnen aanmaken.

Buizerd

	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999
Broedparen	18	19	26	21	17	17	16	16
Eieren	27	31	48	35	34	41	21	36
Jongen	27	25	44	30	31	31	17	30
Uitgevlogen	24	23	38	28	29	28	14	25

Ook hier nog geen dramatische ontwikkeling; in lijn met andere jaren. 2004 is duidelijk een topjaar geweest.

Havik

	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999
Broedparen	8	14	14	10	7	8	5	7
Eieren	19	28	31	27	23	26	17	21
Jongen	19	24	28	23	19	22	15	16
Uitgevlogen	18	23	25	21	18	20	14	15

De Havik plaatst ons dit jaar voor een raadsel. Horsten waarop jaarlijks stevast gebroed werd bleven nu leeg. Dan waarschijnlijk nieuwe horsten gemaakt, maar ook in juni hoorden we geen jongen buiten de bekende horsten. Het koude voorjaar misschien? Niet aangezet tot broeden? Of toch over zijn hoogtepunt heen? Van contacten uit de Achterhoek vernam ik, dat ze daar bijna geen broedgevallen meer hebben. Gelukkig hebben twee broedparen ieder vier jongen laten uitvliegen, zodat de negatieve impact op het aantal uitgevlogen jongen minder groot is. Het jaar 2007 zal ons meer leren.

Sperwer

	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999
Broedparen	7	13	13	10	13	19	10	20
Eieren	22	45	55	41	44	75	46	80
Jongen	19	38	52	39	38	66	44	58
Uitgevlogen	15	38	44	36	33	55	39	45

De tabel spreekt voor zich; de Sperwer is uit ons waarnemingsgebied aan het verdwijnen. Hopelijk broedt hij nog in kleine bosjes in het buitengebied; hij is in ieder geval de bossen aan het verlaten. Nog maar twee horsten in het Maashorstgebied, waarvan één gepredateerd door een Havik. En het open-bos beleid van Staatsbosbeheer zullen ze ook niet in dank afnemen. Van de zeven horsten zijn er zeker twee gepredateerd. In Odiliapeel (ook nog maar twee horsten) hebben ze het goed gedaan. Gaat de Sperwer de Boomvalk achterna en wordt het straks ook zoeken door vluchten te volgen?

Torenvalk

	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999
Broedparen	11	13	13	12	15	16	18	16
Eieren	50	>72	>68	>55	>67	>82	>84	>74
Jongen	39	51	65	42	59	71	67	54
Uitgevlogen	36	51	60	34	54	63	59	49

Ook hier een terugval in uitgevlogen jongen, maar dit heeft zich in 2003 ook al eens voorgedaan. Bij de helft van de broedgevallen zijn jongen niet allemaal uitgevlogen, dus gesneuveld. Mogelijk is de slechte stand van de Veldmuis in 2006 hiervan mede een oorzaak. In 2007 zullen we dit ervaren.

Wespendief

	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999
Broedparen	1	1	2	1	2	0	0	0
Eieren	2	0	2	0	3	0	0	0
Jongen	2	0	2	0	3	0	0	0
Uitgevlogen	2	0	1	0	3	0	0	0

In 2006 hebben we wederom het genoegen mogen smaken van een succesvol broedgeval van de Wespendief.

Samenvattend

De enorme daling in uitgevlogen jongen in 2006 is te wijten aan de Sperwer (-23) en de Torenvalk (-15). De Sperwer is in een duidelijke terugval, de Havik is een vraagteken en de Torenvalk komt wel weer terug. Het jaar 2007 zal ons meer leren, waar we van een trend of waar we van een statistische variatie kunnen spreken

Namens de Werkgroep Stootvogels,
Piet van der Voort

Sperwer

Vogel onder de loep... 'de Grote Lijster'

Gisteren was de eerste echte mooie voorjaarsdag tussen de regenachtige dagen van de laatste tijd door. Uiteraard even met zoonlief en de honden naar het bos om van de natuur te genieten. Al viel dat niet mee met crossende motoren die helaas nog steeds veelvuldig de Udense bossen 'vervuilen'. Wat mij betreft kan hier niet streng genoeg tegen opgetreden worden. Maar goed, ik dwaal af...

Toen er weer wat stilte was teruggekeerd in het bos, was er weer een heerlijk voorjaarsgeluid te horen. De zang van de Grote Lijster, die bovenin de top van een hoge den die de storm heeft overleefd, zijn lied zat te zingen. Op 21 februari heb ik de eerste Kievit gehoord, nu de Grote Lijster... het is zeker, de lente komt er aan! Nu even verder over de Grote Lijster, ofwel 'Turdus Viscivorus'. Hij doet zijn naam eer aan, want het is de grootste Lijster in Centraal Europa, ongeveer zevenentwintig centimeter lang en honderdtwintig gram in gewicht. Het is een typische standvogel, hij trekt alleen tijdens zeer strenge winters weg. Het mannetje en vrouwtje zijn niet van elkaar te onderscheiden, althans niet aan het verenkleed. De borst is licht van kleur met grote opvallende donkere vlekken.

Het gedrag van de grote Lijster lijkt op dat van de Zanglijster en de Merel. Ook de grote Lijster zoekt zijn voedsel op de grond, waarbij de vogel rechtop loopt en regelmatig om zich heen kijkt. De grote Lijster is echter duidelijk groter dan beide andere vogelsoorten. In de vlucht is de grote Lijster te herkennen aan de langere vleugels, de witte ondervleugel en de witte staarthoeken. De zang van de Grote Lijster lijkt op die van de Merel en klinkt een beetje melancholiek, zonder herhaling van de frasen. In de vlucht laat de vogel vaak een droge ratelende roep horen. Het nest van gras en twijgen wordt doorgaans hoog in een boom gebouwd en wordt aan de binnenkant bedekt met een laag vochtige grond. Er wordt veertien dagen gebroed op de vier tot vijf eieren en de jongen blijven ruim twee weken in het nest.

Hoewel de vogel het liefst in grote bossen woont, heeft hij zich leren aanpassen en komt nu ook voor in parken en tuinen. Ook in onze tuin is hij een jaarlijks terugkerende bewoner en laat hij vanaf zijn favoriete stek boven in onze Notenboom, zijn luide zang horen. Tot nu toe is hij echter nog weggebleven, maar lang zal dat hopelijk niet meer duren. De Grote Lijster is verzot op wormen en slakken, maar eet in het najaar ook bessen en vruchten. De wormen zoekt hij op de typische Lijstermanier die we ook kennen van de Merel: rondhuppelen op het gras, stilstaan met het kopje scheef en... hebbes, weer een dikke worm te pakken!

De Grote Lijster bewoont heel Europa, met uitzondering van het hoge noorden. De vogel is zeldzamer en schuwer dan zijn familieleden de Merel en de Zanglijster, hoewel hij goed te bekijken is, als hij hoog in een top van een boom zijn lied laat horen. Met een telescoop is hij dan prachtig te observeren, omdat hij dan rustig stil zit tijdens het zingen.

Veel Grote Lijsters trekken in de winter vanuit Nederland naar het zuiden, terwijl vogels uit het noorden en oosten van Europa juist in West-Europa overwinteren. Echter als de winters zo doorgaan als dit jaar kunnen ze beter lekker 'thuis' blijven en hier van al het goede genieten. Veel plezier met zoeken naar de Grote Lijster, een opgave die niet al te moeilijk moet zijn. Luister goed en spoor hem op in de top van een grote boom en dan kan het niet missen!

Tot de volgende keer,
Pedro van den Acker

MUS (Meetnet Urbane Soorten)

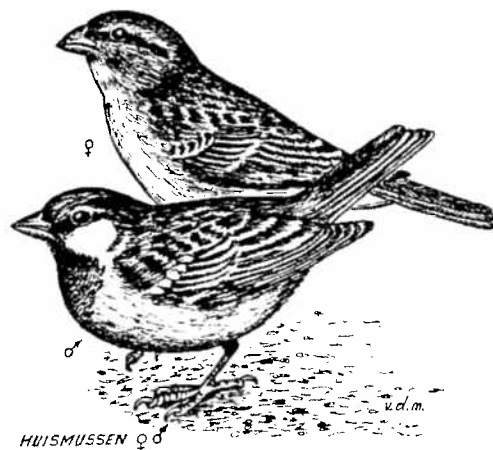
Nieuw nationaal stadsvogelproject van start; wat zingt er zoal bij jou in de buurt?

Eén van de meest gehoorde motivaties van nieuwe Vogelwachters is dat ze willen weten wat er bij hun in de tuin, straat of wijk zingt! Welnu, het SOVON (Vogelonderzoek Nederland) komt met een heel mooi initiatief!! Door drie keer (twee keer 's morgens en één keer 's avonds) in het voorjaar op tien locaties in je eigen wijk te noteren wat je allemaal hoort, kun je 'twee vogels ineen klappen'! Je weet wat er in je eigen wijk afspeelt op vogelgebied en je helpt in een landelijk verband de vogels van stad en dorp te inventariseren. De volgende oproep komt van de website van SOVON (www.sovon.nl). Ik heb me zojuist ingeschreven, doe jij ook mee?? Het is wel een meerjarig project, dat wel!

Leo Ballering

Opzet van dit project

Hoe het stadsvogels vergaat is niet echt duidelijk. Toch is het belangrijk te weten hoeveel er zijn en waar ze zitten. Niet alleen omdat sommige stadsvogels inmiddels zijn doorgedrongen tot de Rode Lijst, maar bovenal ook omdat stedelijke leefgebieden voor vogels steeds belangrijker worden. Nu al bestaat 16% van Nederland uit stedelijk gebied, en dat zal alleen nog maar toenemen. SOVON en Vogelbescherming Nederland willen graag meer weten over de vogels in de stad om, waar nodig, maatregelen te kunnen nemen. Jij kunt daarbij helpen door de vogels bij jou in de buurt te tellen. Meedoen is eenvoudig, maar je moet wel de stadsvogels en hun geluiden kennen. Wij denken dat je per telling ongeveer anderhalf uur nodig zult hebben. Je kunt het bij wijze van spreke voor je naar school of werk gaat doen. In de handleiding of bij de aanmelding lees je meer over de precieze werkwijze. MUS is geen eenmalige telling, maar een meetnet. We zoeken mensen die liefst meerdere jaren hun 'eigen' gebied willen blijven tellen. Voor mensen die al eerder aan SOVON-projecten meededen: MUS is enigszins vergelijkbaar met het PTT-project en maakt gebruik van telpunten.

Hoe tellen

Binnen het MUS-project verzamelen we vogelgegevens uit alle bebouwingstypen, van kleine gehuchten tot grote steden, inclusief havens en industrieterreinen. De medewerkers kiezen zelf een telgebied. De gebieden zijn gebaseerd op het Nederlandse postcodesysteem en variëren daardoor in grootte. Ze zijn relatief klein in dichtbebouwde gebieden zoals steden, en groter waar bebouwing schaars is. Binnen een gekozen gebied worden door SOVON random twaalf punten aangewezen. Vervolgens kies je als teller zelf een toegankelijke plek zo dicht mogelijk bij het aangewezen punt (vergelijk de punttelling in de kilometerhokken bij de laatste broedvogelatlas). Op elk telpunt worden gedurende exact vijf minuten alle individuele vogels genoteerd, ook als ze alleen gehoord zijn en ongeacht hun gedrag, zolang ze maar een binding hebben met het terrein. Overvliegende Kemphanen tellen dus niet mee, een jagende Sperwer wel. Er hoeft geen onderscheid te worden gemaakt tussen zogenaamde territorium indicerende waarnemingen en andere waarnemingen; een zingende Merel telt dus net zo goed mee als een foeragerende vogel.

Er zijn drie tellingen per seizoen. De eerste twee vinden plaats in de ochtenduren (van zonsopgang tot maximaal drie uur daarna) tussen 1 en 30 april en tussen 15 mei en 15 juni. De derde telling, tussen 15 juni en 15 juli, vindt plaats in de avond om met name Gierzwaluwen en andere avondactieve soorten te registreren. Een teller kan meerdere telgebieden hebben, maar meerdere tellers kunnen ook een telgebied delen.

Voor de vergelijkbaarheid van de resultaten is het belangrijk dat een telpunt telkens door dezelfde persoon geteld wordt. Zoals gezegd, per telling heb je ongeveer anderhalf uur nodig.

Hoe meedoen

MUS zal geheel digitaal worden uitgevoerd, er zal dus geen papierwinkel meer aan te pas komen. Vanaf heden kun je de telgebieden bekijken en er één voor jezelf reserveren via de aanmeldpagina's op www.sovon.nl. De handleiding is in PDF-formaat (120 kB) beschikbaar. Vanaf april gaat er daadwerkelijk geteld worden en kan men de telresultaten via de site invoeren en mooie overzichtjes krijgen. Geïnteresseerden voor MUS kunnen zich aanmelden via de website: www.sovon.nl. Mensen die liever een papieren-versie willen of die vragen hebben, kunnen contact opnemen met de projectcoördinatoren van het SOVON, Bram Aarts of Jan Schoppers, telefoon: 024-6848111.

Bron: SOVON Vogelonderzoek Nederland

Noodweer

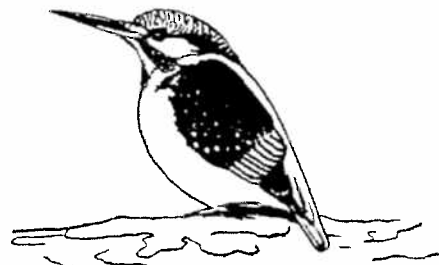
Donkere wolken drijven door de lucht,
een groep vogels slaat op de vlucht.
De wind geselt de bomen, een bliksem flitst.
Het onweer breekt los.
In de verte rommelt de donder,
een onheilspellend geluid.
De wind giert door de bomen,
regen klettert neer in de verlaten straten.
Vogels schuilen in een reusachtige boom,
de koning van het woud.
Weer een bliksemflits, donder, een harde knal.
De boom wordt geraakt,
en stort neer ter aarde,
geveld door het natuurgeweld.
Roerloos ligt een vogel op de grond.
Zij schuilde in de boom,
maar vond er de dood.
De zon breekt door en werpt haar stralen,
als afscheid op de gevelde boom en de vogel.
Haar pootjes trillen na door de wind,
het noodlot heeft weer eens toegeslagen.

Adrie Nijssen

Wetenswaardigheden...

IJsvogel vaart wel bij zachte winters

In het kader van het project soort van de maand zijn in januari 2007 honderden IJsvogels doorgegeven. Over het hele land verspreid was deze schitterend gekleurde viseter aanwezig. Alleen in het zuiden van Friesland en in Drenthe is de soort minder aangetroffen. Januari was bovengemiddeld warm en ook de afgelopen jaren zijn lange vorstperiodes uitgebleven. De opeenvolgende zachte winters hebben er voor gezorgd dat de IJsvogel sterk is toegenomen. Waarschijnlijk schommelde het totaal aantal broedparen tot begin jaren zestig tussen enkele tientallen en enkele honderden paren. Na de strenge winter van 1963 trad wel een herstel op, maar dit verliep moeizaam. Pas in 1975 werden er weer zo'n 300 paren geteld, een aantal dat sindsdien niet meer is bereikt. In de negentiger jaren schommelde de stand tussen de 125 en 250 paar. Vanaf 1998 maakte de soort een comeback en inmiddels ligt de schatting van SOVON op meer dan zeshonderd broedparen. De meeste IJsvogels broeden op de zandgronden van oostelijk Noord-Brabant, Limburg en de Achterhoek, in de duinstreek en langs de grote rivieren. IJsvogels zijn in staat om in korte tijd veel jongen groot te brengen. Op deze wijze compenseren ze het verlies aan vogels gedurende strenge winters.

Uit: Persbericht SOVON, januari 2007

Zeldzame broedvogels in 2006

Het blijft de Grote Zilverreigers voor de wind gaan. In 2006 werden in de Oostvaardersplassen maar liefst 143 nesten geteld. In de Wieden werden vier broedgevallen gemeld en elders waren overzomerende paren aanwezig zodat in 2007 de stand nog verder kan oplopen.

Ook de Kleine Zilverreiger doet het goed. Hier waren in de Oostvaardersplassen 25 nesten aanwezig, hetzelfde aantal als in de Braakmanpolder. Bij het Quackjeswater hebben zelfs 55 paar gebroed. Ook op Terschelling en Schiermonnikoog hebben Kleine Zilverreigers met ongeveer vijf paren gebroed. In 1999 broedden er nog maar negen paar in heel Nederland, dus ook bij deze soort een geweldige vooruitgang.

Kraanvogel

In 2005 heeft een paartje Wilde Zwanen in Drenthe gebroed. Datzelfde paar heeft in 2006 eveneens hier gebroed en twee jongen grootgebracht.

Het spectaculairst was natuurlijk in 2006 het broeden van een paartje Zeearenden. Sinds mensenheugenis is dit in Nederland niet meer voorgekomen. Het paar bracht een jong groot.

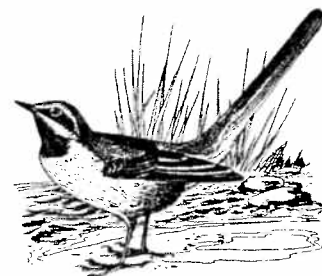
In het Fochteloërveen hebben twee paartjes Kraanvogels gebroed en in totaal werden drie jongen grootgebracht. Ook in het Dwingelderveld was een niet broedend paartje aanwezig.

De Oehoe zet zijn opmars in Nederland door. In 2006 zijn er tien jonge Oehoes grootgebracht in vier nesten.

Ook het broeden van de Middelste Bonte Specht kan als hoogtepunt genoemd worden. In Limburg hebben afgelopen jaar maar liefst 72 paar gebroed. In Twente 35. In het oosten van Brabant begint de Middelste Bonte Specht nu ook uit te breiden, het afgelopen jaar zijn hier minimaal twintig paar geteld. De komende tijd moeten wij in onze omgeving hier goed op letten. Probeer het geluid van de Middelste Bonte Specht alvast te onthouden.

Vooraf in Noord-Brabant deed de Grote Gele Kwikstaart het verrassend goed met 31 paren. De Peel en de Kempen vormen hierbij de belangrijkste broedgebieden.

Als laatste nog even de Grauwe Klauwier. Al jarenlang broedden de meeste Grauwe Klauwieren in het Bargerveen in Drenthe maar hier gaat het nu wat minder mee in tegenstelling tot veel andere plaatsen in Nederland. We hebben nog steeds hoop dat de soort ook weer in onze omgeving gaat broeden.

Grote Gele Kwikstaart

Uit: SOVON nieuws, jaargang 19, nummer 4

Misstanden in Nederlandse vogelhandel

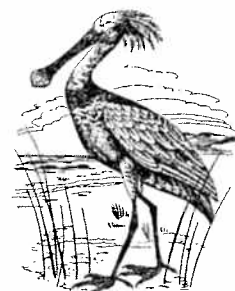
Het aantal Europese vogelsoorten dat wordt gehouden en verhandeld in ons land, is de afgelopen jaren vertienvoudigd. Daarnaast is het ringsysteem dat aan moet tonen dat vogels gekweekt zijn zeer fraudegevoelig. Dit blijkt uit een onderzoek van Vogelbescherming naar de handel in wilde vogels. De handhaving en opsporing naar deze illegale praktijken schiet ernstig te kort. Het bureau dat onderzoek verrichtte, trof op alle openbare vogelmarkten en -beurzen die zij bezocht, vogels aan die waarschijnlijk in het wild zijn gevangen. Ook via Internet worden op grote schaal inheemse zangvogels, roofvogels en uilen te koop aangeboden, waarvan de herkomst dubieus is. Het houden van en handelen in inheemse vogels is uitsluitend toegestaan als de dieren in gevangenschap gekweekt zijn. Als bewijs dient zo'n vogel te zijn voorzien van een gesloten pootring, in de veronderstelling dat die alleen bij jonge vogels om de nog kleine pootjes geschoven kan worden. Ringen mogen alleen verkocht worden door de officiële vogelhoudersbonden. De gegevens van de Algemene Inspectie Dienst duiden erop dat er meer pootringen worden aangevraagd dan er gefokte vogels zijn.

Vogelbescherming zal de nieuwe minister van Landbouw vragen om op korte termijn maatregelen te nemen om te komen tot een waterdicht ringsysteem. Zo dienen ringen centraal te worden uitgegeven door een onafhankelijke instantie. Tevens dient de overheid het toezicht op de handel te vergroten en te investeren in grootschalige opsporingsonderzoeken.

Uit: Persbericht Vroege Vogels en Vogelbescherming, 25 februari 2007

Eerste Lepelaars al op 9 februari terug op Texel

De eerste Lepelaars zijn vanuit hun overwinteringsgebied teruggekeerd. Ze werden gezien op de Geulplas in Texel. De vogels zijn eerder terug dan normaal. Meestal worden de eerste terugkomers gesignaleerd rond 25 februari. Dat de eerste melding uit de Geul komt is geen verrassing, want hier huist de grootste kolonie Lepelaars van Nederland, met vorig jaar minstens 269 broedparen.

Uit: Nieuws Staatsbosbeheer, 9 februari 2007

Zeearendnest in Oostvaardersplassen overleeft storm

Het zeearendnest in de Oostvaardersplassen heeft de zware stormen van de afgelopen maanden doorstaan. Regelmatig worden de Zeearenden, twee volwassen vogels en hun jong van vorig jaar, weer in de buurt van het nest gezien. Op dit moment zit het paartje weer op eieren wat met behulp van een webcam live te volgen is via de site van Staatsbosbeheer. Kijk daarvoor op: www.staatsbosbeheer.nl.

Uit: Nieuws Staatsbosbeheer, 8 februari 2007

Acht miljoen euro voor natuurbrug over de A50

Minister Peijs van Verkeer en Waterstaat stelt voor een natuurbrug over de A50 acht miljoen euro beschikbaar. Dat heeft zij gisteren per brief aan de Stuurgroep Maashorst laten weten. In de brief zegt Peijs er positief tegenover te staan om natuurgebied de Maashorst beter te ontwikkelen. Voorzitter van de stuurgroep, Peer Verkuijlen, reageerde verguld op het nieuws. "Het is een geweldig bedrag en het bewijs dat de samenwerking van alle gemeenten en partijen voor de Maashorst werkt."

Bij de opening van de A50 hield Verkuijlen namens de stuurgroep een pleidooi, gericht aan de minister, voor het herstellen van de natuurverbinding. "Dat leek mij onlosmakelijk met de realisatie van de A50 verbonden. De minister stond hier sympathiek tegenover." De brug zal de natuurgebieden de Maashorst en Herperduin verbinden.

Uit: Brabants Dagblad, vrijdag 26 januari 2007

Brug grote impuls voor natuur

De acht miljoen euro die minister Peijs van Verkeer en Waterstaat bereid is uit te trekken voor een natuurbrug over de A50 is met gejuich ontvangen. De brug verbindt natuurgebied de Maashorst met Herperduin. "De natuur wordt zo een stukje rijker", reageert Gerard Jonkman van Staatsbosbeheer.

De feiten:

- De nieuwe natuurbrug verbindt de Maashorst en Herperduin, waardoor 3.500 hectare natuurlandschap ontstaat;
- Het formaat is te vergelijken met het grote ecoduct bij het Groende Woud in Boxtel;
- Die brug is met vijftig meter breedte de grootste ecologische verbinding in Nederland;
- De aanleg daarvan kostte 9,1 miljoen euro;
- Wel wordt de brug anders ingericht voor andere diersoorten.

Uit: Brabants Dagblad, zaterdag 27 januari 2007

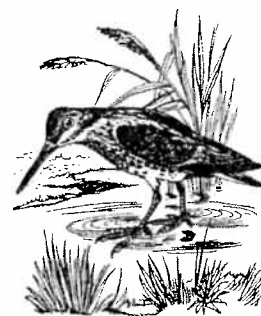
John Hermans

Zeearend

Bijzondere Waarnemingen

Hierbij een greep uit de lijst van bijzondere waarnemingen van eind november 2006 tot en met februari 2007. De wintergasten die we voorgaand jaar hadden zijn dit jaar helaas niet gezien. Door de milde winter geen Pestvogels of Barmsijzen. Met de IJsvogel gaat het daarom wel weer beter, diverse waarnemingen van IJsvogels zijn er deze winter gedaan, zelfs bij leden in hun tuin! Gelukkig zijn er zoals ieder jaar de voor ons bekende wintergasten gezien; Klapekster, Blauwe Kiekendief (vrouwje) en de Bokjes langs de Grensweg. Alle waarnemingen zijn natuurlijk terug te vinden op onze site (knop waarnemingen).

Bokje

Wil je op de hoogte blijven, kijk regelmatig op onze site; www.vogelwachtuden.nl

Peter van de Braak (Inventarisatiewerkgroep), telefoon: 0413-253586.

E-mail: petervandeBraak@hetnet.nl

Datum:	Aant:	Soort:	Locatie:	Waarnemer:
28-11-2006	15	Kraanvogel	Maashorst, Drie Vennen	E. en R. van Rossum
29-11-2006	1	Klapekster	Maashorst, Drie Vennen	Jankees Schwiebbe
29-11-2006	320	Kleine Zwaan	Vorstenbosch	Teun van Kessel
29-11-2006	7	Wilde Zaan	Vorstenbosch	Teun van Kessel
01-12-2006	1	Bonte Kraai	Lijntse Bossen	Carel van der Sanden
04-12-2006	1	IJsvogel	Uden, Krijten	E. en R. van Rossum
09-12-2006	1	Houtsnip	Hofmansplassen	Leo Ballering
18-12-2006	10	Kraanvogel	Mariaheide	William van der Velden
24-12-2006	1	Casarca	Erp	William van der Velden
25-12-2006	2	Bokje	Maashorst	Gerard van Aalst
27-12-2006	1	IJsvogel	Veghel, 't Ven	Leo Ballering
29-12-2006	1	Grote Zilverreiger	Maashorst, Grensweg	Harry Claassen
31-12-2006	1	Blauwe Kiekendief	Munse Heide	E. en R. van Rossum
01-01-2007	11	Bokje	Begrazingsgebied	Gerard van Aalst
02-01-2007	1	IJsvogel	Leijgraaf, Vorstenbosch	Thijs Fijen
05-01-2007	1	Kleine Barmsijs	Maashorst, Beekdal	Jan Verhoeven
06-01-2007	1	Wilde Zwaan	Vorstenbosch	Teun van Kessel
07-01-2007	12	Brilduiker	Hemelrijk	Peter van de Braak
07-01-2007	1	Witoogeend	Zuid-Willemsvaart	Ton-Karin Hermans
07-01-2007	1	IJsvogel	Zeeland, Melkpad	Jos van der Wijst
12-01-2007	2	Grote Gele Kwikstaart	Lijntse Bossen	Ton-Karin Hermans
14-01-2007	1	Slechtvalk	Goorse Bossen	M. van deWittenboer
14-01-2007	1	Smelleken	Goorse Bossen	M. van deWittenboer
16-01-2007	1	Appelvink	Bedafse Bergen	Teun van Kessel
16-01-2007	1	Vuurgoudhaan	Melven	Carel van der Sanden
27-01-2007	1	IJsvogel	Goorse Bossen	N. Langerak
27-01-2007	6	Ransuil	Goorse Bossen	Peter van de Braak
27-01-2007	1	IJsvogel	Uden, Loopkant/Liessent	Vogelwacht Uden
03-02-2007	1	Houtsnip	Maashorst, Drie Vennen	Peter van de Braak
07-02-2007	1	IJsvogel	Uden-Zuid	Marijn van de Braak
19-02-2007	1	Appelvink	Maashorst	Jan Verhoeven
26-02-2007	1	Grote Zilverreiger	Lijntse Bossen	Carel van der Sanden

De strijd om te overleven

De winter is voor veel vogels een moeilijke tijd. Eten is het belangrijkste. En om daar aan te komen is niet altijd eenvoudig. Ik gooi in mijn tuin regelmatig brood en klokhuizen. In de struiken hangen vetbollen en netjes met pinda's.

Een Merel landt in mijn tuin op zoek naar eten. Hij ziet het brood en de klokhuizen en begint lekker te peuzelen. Maar zijn maaltijd wordt verstoord door een soortgenoot. Hij gaat er op af en jaagt hem weg. Veren breed, en luid geschreeuw is het gevolg. Weg jij!! Hij vliegt op de schutting, kijkt met lange nek of zijn rivaal echt weg is, en gaat vervolgens door met zijn maaltijd.

Nu wordt de rust verstoord door een stel Spreeuwen. Ze hebben het gemunt op de vetbol in de forsythia. Deze is zo opgehangen dat er alleen kleine vogels bij kunnen. De kleine zijtakjes zitten in de weg om er van te kunnen eten. Het gevolg is een hoop gekrijs en een vechtpartij wie er van de vetbol mag eten. Plotseling vliegen alle vogels op. De Spreeuwen naar de dakgoot, de Merel naar het dak van de schuur. Als de rust is wedergekeerd gaat meneer Merel verder met de maaltijd. De Spreeuwen houden het voor gezien en vliegen weg.

Dan verschijnen er opnieuw kapers op de kust. Dit keer een echtpaar Merel. Het mannetje gaat in de aanval en jaagt meneer Merel weg. Opnieuw hetzelfde tafereel. Ook hij vliegt op de schutting om met lange nek te kijken of de boosdoener echt weg is. Samen met zijn vrouwtje gaat hij lekker eten. Een paartje Turkse Tortels landt verderop in de tuin om te kijken of er iets te eten valt. Ze worden scherp in de gaten gehouden door de Merels. Na enige tijd vertrekken de Merels en de Turkse Tortels en is de rust opnieuw wedergekeerd in de tuin.

Maar niet voor lang. De Spreeuwen zijn terug en vallen aan op alles wat eetbaar is. Ze eten zeer luidruchtig en krijsen dat het een lieve lust is. Ook dit duurt maar even. Tjuk, tjuk, tjuk. Paniek! Mevrouw Merel gaat in de aanval en verjaagt de Spreeuwen. Zo, dat was dat. Nu kan ze rustig eten. Dit tafereel herhaalt zich vele malen per dag. Ik kan er echt van genieten. Mijn taak in deze is, om te zorgen dat de voedselvoorraad op peil blijft. Wat ik met veel plezier doe!

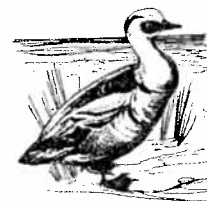
Adrie Nijssen

Excursie naar ‘de Osse Polder’

Zondag 28 januari, excursie Osse Polder. Zoals gewoonlijk had men in Nederland weer slecht weer beloofd. Daarom stonden er op de zondag maar ongeveer acht tot negen personen bij de Groenhoeve. Zoals ook al regelmatig viel het slechte weer nog wel mee. In de middag werd het slecht maar toen waren we al lang en breed weer thuis. We zijn onze auto-vogeltocht begonnen bij de TV-toren van Haren. Hier is de laatste tijd geregeld de Slechtvalk aanwezig maar wij zagen hem die morgen niet. Carel van der Sanden kwam hier later alleen langs en toen was de Slechtvalk wel aanwezig evenals een week later toen ik hem zag. Ga er dus regelmatig naar toe en je zult hem zien. De Vogelwerkgroep van Oss heeft er een kast geplaatst en met een beetje geluk gaan ze er dit jaar broeden.

Dus helaas geen Slechtvalk maar wel vele honderden ganzen, met name de Kolgans. Ondanks het donkere weer kon je toch regelmatig de dikke, zwarte strepen onder de lijven zien, hét kenmerk van de Kolgans. In het water aan de Maaskant zaten vele Smienten, enkele Krakeenden en Wintertalingen. Voor herkenning van Krakeenden en Wintertaling moet je naar de konten van de mannetjes kijken. Een Krakeend heeft een zwarte driehoek bij de kont, een Wintertaling een mooie gele, oranje driehoek. Aan de andere zijde van de Maasdijk is er enkele jaren geleden door natuurontwikkeling een nieuw plasdras gebied ontstaan. Nog voordat we daar goed en wel waren zagen we in de sloot vier Grote Zilverreigers opvliegen. Voor enkele jaren geleden nog een bijzondere gast maar tegenwoordig steeds algemener in de winter langs de Maas. Ik heb me laten vertellen dat veel exemplaren, die in de Oostvaarders- plassen broeden, hier de winter doorbrengen. Verderop in de Osse Polder hebben we nog enkele exemplaren gezien. Ook in Keent iets verderop langs de Maas kun je vijf tot zes exemplaren tegenkomen. Het blijft met die witte verschijning toch een mooie waarneming. Voor ervaren vogelaars ook een beetje een vreemde verschijning want vroeger moesten we hiervoor naar Spanje, dus meer het idee van een ‘warmte soort’ die het in de winter in ons kille Nederland niet volhoudt. Niet dus, getuige de vele exemplaren die we vooral in de winter zien. Daarna dan de Osse Polder ingereden. Waar ik precies ben weet ik niet want al de wegen (en de weidsheid van het landschap) lijken zoveel op elkaar dat je nooit precies weet waar je bent. Maar dit is niet erg want je weet wel welke richting je uit moet rijden. Verschillende Buizerden kwamen we tegen in dit open land, van donker tot licht. Ook duurde het niet zo lang alvorens we groepen Kleine Zwanen tegenkwamen. Deze zwaan is met zijn gele snavel te onderscheiden van de Knobbelswaan die een oranje snavel heeft. De gele vlek gaat niet door tot in een punt maar is afgeknot. Dit is het kenmerk om de Kleine Zwaan te onderscheiden van de Wilde Zwaan. Het is telkens een prachtig gezicht om deze groepen in zo’n groot open gebied tegen te komen. Vooral als je bedenkt dat deze zware vogels van broedgebieden in Siberië komen die minstens drieduizend kilometer van ons land af liggen. Een prestatie van formaat. In een zijslotje kwamen we nog twee vrouwtjes Nonnetjes tegen met hun bruine kap en witte wangen, een soort die niet zo algemeen is maar die je in de winter toch altijd wel kunt tegenkomen in de Osse Polder.

Als laatste passeerden we de Hertogswetering. Dit is een heel brede sloot die vrij hoog in het landschap ligt. Hier zie je altijd honderden eenden, veelal Smienten, Wilde Eenden en Kuifeenden. Ook kwamen we hier onze “grijsbaardeend”, Carel van der Sanden tegen die toevallig ook gepland had om de Osse Polder te bezoeken. Na wat informatie uitgewisseld te hebben togen wij weer huiswaarts, precies op tijd want toen begon het te regenen. Ondanks het donkere weer en maar enkele personen hebben we toch een mooie leerzame excursie gehad waarbij ik ruimschoots aan de aanwezigen de verschillen kon uitleggen tussen de verschillende eenden en ganzen.

John Hermans

In gesprek met... Jan Verhoeven

Deze keer heb ik een gesprek gehad met iemand die al vele jaren lid is van onze vereniging, al meer dan vijftientig jaar. Toen hij lid werd in 1981 bestond de Vogelwacht nog niet als zelfstandige club, maar als werkgroep binnen het I.V.N.-Uden en had slechts achttien leden. Het was een erg leuk gesprek, waarvan hieronder verslag.

Echte vogelaar

Hij heeft nog vergaderd in een noodlokaaltje in de Duizendschoonstraat en in de Schouw, samen met mensen die nu ook nog lid zijn; John en Jan-Willem Hermans, Chris van Lieshout en Wim Janssen. Dat was begin jaren tachtig. Er is intussen wel veel veranderd. De meeste leden kennen hem wel, Jan is wat je noemt een rasechte vogelaar, eentje van het eerste uur. Dit doet hij al van kinds af aan. Heel veel van zijn vrije tijd besteedt hij aan vogelen. In zijn gezellige woonkamer kun je al zien dat hij van vogels houdt, er hangt een prachtige levensgrote poster van twee IJsvogels die elkaar een visje aanbieden. Die heeft hij enige jaren geleden in een bushokje gezien als reclame voor de Postcodeloterij. Hij heeft er heel wat moeite voor gedaan, maar uiteindelijk

heeft hij hem toch te pakken kunnen krijgen en ingelijst. Ook zijn wandklok is voorzien van vogels en op het hele uur hoor je een vogelliedje. In de hoek staat de computer; eindelijk is hij toch omgegaan. Heel lang wilde hij niets van computers weten. Volgens mij heeft Toy Janssen een groot aandeel gehad in het ompraten. Die heeft ook meegeholpen met het installeren. Nu ervaart hij de voordelen, vooral waarnemingen.nl vindt hij erg interessant en onze eigen site natuurlijk. Hij houdt precies bij welke vogels hij heeft gezien en hoeveel.

Het streven is om dit jaar driehonderd vogelsoorten te zien. Het is iedere keer weer een spannende tijd, zeker aan het einde van het jaar. Hoeveel vogels heb ik dit jaar in Nederland gezien en kan ik er voor de jaarwisseling nog enkele bij scoren? In 2006 heeft hij 293 soorten gescoord. Tot nog toe heeft hij dit jaar (van 1 tot 30 januari) al 164 soorten op zijn lijst staan. Daarvoor is hij ieder weekend zaterdag en zondag weg geweest, vaak samen met Toy. Ze rijden half Nederland af, Zeeland, de Flevopolders, Lauwersmeer en dit jaar worden er ook in Noord-Holland leuke soorten gezien. De eerste 200 tot 250 soorten gaan nog wel, maar daarna wordt het steeds lastiger om nieuwe soorten bij te kunnen schrijven. Half februari komen de steltlopers weer langzaam terug uit hun overwinteringsgebieden, dat is ook een interessante tijd. Om maar niets te hoeven missen van de bijzondere waarnemingen kijkt hij vaak op waarnemingen.nl. Ook heeft hij een tijd een kastje bij zich gedragen van de Dutch Birding Association (DBA). Als er iets bijzonders te melden was, ging het kastje piepen en kon je aan de hand van een codelijst opzoeken om welke vogel het ging. Vaak piepte die tijdens het werk en kon hij toch niet weg, vandaar dat hij het kastje weer verkocht heeft. Bovendien kan het wel prijzig worden als je steeds hele afstanden moet rijden om een bijzonder vogeltje te zien. Tegenwoordig kun je ook via SMS op de hoogte gehouden worden over bijzondere waarnemingen. De techniek staat voor niets!

Wonen en werken

Jan woont midden in het dorp aan de Kastanjeweg. Deze huizen zijn in 1942 gebouwd als arbeiderswoningen voor de mensen die in Volkel werkten. Zelf woont hij er sinds 1963, al 43 jaar dus. Eerst woonde hij er met zijn ouders, nu woont hij alleen, hij is vrijgezel. Een tijdje terug dreigden deze huizen te worden gesloopt om er winkels voor in de plaats te zetten.

Jan wil absoluut niet zijn huis uit en is dan ook blij dat nu deze huizen op de monumentenlijst staan. Hij woont vlak bij de winkels, de overkant van zijn straat is het einde van het winkelcentrum. Hij vindt het wel jammer dat de supermarkt in het centrum weg is, vroeger ging hij naar de Torro, later werd dat 'de Jong'. Jan werkt bij de gemeente Uden en is verantwoordelijk voor ons rioolstelsel binnen de gemeente. Verstoppingen worden meestal veroorzaakt door boomwortels en dat moet dan hersteld worden. Hij werkt altijd buiten en zou niets anders willen. Zo heeft hij op 3 januari al de eerste Merel horen zingen, dat is erg vroeg. En Jan kan het weten, want die houdt al vele jaren bij wanneer welke vogel begint te zingen in het voorjaar (fenologie is de leer van de invloed van het klimaat en milieu op planten en dieren). Als je dat jaren bijhoudt kun je mooi gaan vergelijken. Meestal wordt de Merel pas eind januari voor het eerst gehoord, maar nu met het zachte klimaat krijgt die al eerder de lentekriebels. Het lijkt wel of de hele natuur een beetje van slag is de laatste tijd. Of dit verschijnsel aan de opwarming van de aarde kan worden toegeschreven is natuurlijk de grote vraag waar vele wetenschappers nu mee bezig zijn. Zo heeft Jan dit jaar ook al best veel Tjiftjaffen gezien, iets wat andere jaren zelden voorkomt. Die horen nu in Zuid-Frankrijk en Spanje te zitten.

Favoriet

Jan heeft zijn hele leven al een voorkeur gehad voor de kleine zangvogels en dan speciaal voor de familie van de Silvia's. Bij deze familie horen onder andere de Zwartkop, de Tuinfluiter en de Braamsluiper. Hij vindt de zang van deze vogeltjes geweldig. En ja, ook een kenner als hij heeft nog wel eens moeite om de Zwartkop en de Tuinfluiter uit elkaar te houden. "Ze kunnen je nog steeds voor de gek houden en je weet het soms pas zeker als je ze gezien hebt." De absolute favoriet van Jan is de Boomleeuwerik. De "lu-lu" zang van deze vogel vindt hij niet te overtreffen. Het enthousiasme waarmee hij dit allemaal verteld, zegt al genoeg over zijn drijfveer!

Waddenexcursie

Dit najaar gaat Jan voor de 25ste keer mee met de Waddenexcursie. Ook voor de club wordt het de 25ste keer, een lustrum dus. "Het gaat nooit vervelen", vindt hij. De rust en de sfeer op de eilanden vindt hij de belangrijkste reden om weer mee te gaan. "Geen auto's en de stilte, waar vind je dat nog op het vasteland?" Op de vraag of er nu grote verschillen zijn met twintig jaar geleden zegt hij: "Vooral die grote groepen Scholeksters, Eiders en Bonte Strandlopers zijn er nu niet meer. Dat was altijd een schitterend gezicht om die enorme groepen te zien vliegen." Het liefst gaat hij tijdens de excursie met een klein groepje op stap om het eiland af te struinen. En niet teveel praten, want dan hoort hij de vogels niet meer. Dat is ook de reden waarom hij niet zo gauw mee zal lopen met grote groepen mensen, het gepraat stoort hem en soms zijn mensen amper geïnteresseerd. Ook groepen gidsen ligt hem om diezelfde reden niet zo.

Telpost Brobbelbies

Jarenlang al is Jan van begin augustus tot eind november te vinden op onze telpost Brobbelbies-Noord. Hij vindt het schitterend als er veel vogels overkomen en je het bijna niet meer bij kan houden met schrijven. Aan een klein piepje heeft hij genoeg om een vogel te kunnen herkennen. Ook de silhouetten van vogels kent hij op zijn duimpje. Natuurlijk zijn er ook mindere tijden en is er weinig te schrijven, maar dat hoort er nu eenmaal bij. Jarenlang heeft hij trektelgegevens verzameld en bij Toy in de bus gedaan, die ze dan weer op onze site zette.

De laatste tijd vindt hij het behoorlijk druk worden op onze telpost Brobbelbies-Noord. Als er veel gepraat wordt kan hij de vogelgeluiden niet meer horen. Daarom wijkt hij samen met Henk van den Acker soms uit naar telpost Brobbelbies-Zuid, waar Gerard van Aalst altijd staat te tellen. Sommige leden beschouwen dit als 'overlopen', maar daar is iedereen natuurlijk vrij in.

Het belangrijkste is natuurlijk dat je met plezier telt en dat de telgegevens ter beschikking komen. Die kunnen dan ook weer naar het SOVON worden gestuurd.

Verdere werkzaamheden die hij in het verleden in onze club deed, is binnen de werkgroep Oeverzwaluwen. Samen met Marc Poulussen hield hij zich bezig met het bijhouden van het aantal broedparen en hij hielp ook altijd mee met het opvullen van de gaten in onze wand op Hemelrijk. Ook heeft hij jaren in de werkgroep Stootvogels gezeten en samen met Henk van den Acker heeft hij in de jaren tachtig en negentig wel tien jaar meegedaan met het BMP (Broedvogel Monitoring Project). Dit is een bepaalde manier om broedvogels te tellen en ook weer te vergelijken met gegevens van vorige jaren. Je krijgt dan een idee hoe het gesteld is met de broedpopulatie van een bepaalde vogel. Het project is aan strikte regels onderhevig. Zo mag je bijvoorbeeld alleen de Vinken tellen die na 15 april

te horen of zien zijn. Voor die tijd is de kans groot dat het doortrekkers of wintergasten zijn en die zullen dus niet bij ons gaan broeden. Dit hebben ze gedaan op de Loose en Raktse Beemden (Wijstgronden) en een stuk van de Maashorst. Door de gegevens die hierdoor beschikbaar komen, kan het beheer van deze gebieden worden aangepast. Ze hebben er eind jaren tachtig een broedgeval van de Porseleinhoen gehad en zelfs een keer een Kwartelkoning gehoord. Dat zijn allebei zeer zeldzame soorten, die je nu niet meer zo snel zult aantreffen.

Jan heeft ook jaren de Piepcursus gegeven en nu in 2007 geeft hij die weer samen met Toy. Zoals jullie kunnen lezen heeft hij een aardig verleden opgebouwd binnen onze club. Ondanks de 250 leden die we nu hebben, voelt hij zich nog steeds goed thuis in onze club. Dit voorjaar gaat hij mee naar de Extremadura. Het is wat je kunt noemen een (hoe toepasselijk) bevlogen mens!

Liesbeth Verkaar

Uilenwandeling, vrijdag 2 februari

Vanavond de “uilentocht”. Ik was heel benieuwd wat dit in zou houden, want nog niet eerder was ik met die wandeling meegegaan. En daar had ik dus zeker geen spijt van. Met ongeveer twintig mensen dwaalden we door de bossen. Ik had geen verrekijker bij me, het was toch donker. Alleen een klein zaklampje en dat was niet eens nodig, want de lucht was helder en de maan gaf voldoende licht. Door dat heldere licht van de maan, de zwarte silhouetten van de bomen, en de sterren die soms zelfs aan kerstlichtjes in bomen deden denken, was het geheel sprookjesachtig. Dan weer schoof er nogal wat bewolking voor de maan en werd het geheel een beetje spookachtig. Die wisseling vond ik wel heel erg bijzonder. Een mooiere avond konden we niet hebben. En zo dachten de uilen er ook over. De Bosuil hebben we heel vaak gehoord die avond, zowel de zang van het mannetje als het geroep van het vrouwtje. Dat “oehoe” geluid in zo’n omgeving, dat vergeet je nooit meer. Het was alsof ik naar een prachtige natuurfilm zat te kijken. Als dan ook nog de Steenuil zich laat horen en zien, ja dan kan de avond niet meer kapot.

Fijn dat er dan “kenners” zijn die weten dat je een goede zaklamp nodig hebt om zo’n uiltje te vinden, en ook nog een kijker bij zich hebben, die jij dan weer even mag lenen. Ik heb echt van deze tocht genoten en als ik kan ben ik de volgende keer weer van de partij.

Annie Vervest

Het Bruijsel, maart 2007

Drukbezochte publiekswandeling Vogelwacht

Vogelwacht Uden heeft op zondag 11 maart jl. ruim honderd belangstellenden rondgeleid door de Maashorst. Mede ten gevolge van de gunstige weersomstandigheden kwam het publiek in groten getale naar het Bezoekerscentrum Slabroek om van daaruit in vijf groepen de Maashorst in te trekken. Enkele belangrijke kensoorten van de Maashorst zijn die ochtend gespot, waaronder de Geelgors en de Roodborsttapuit. Het lenteachtige weer maakte dat de Veld- en Boomleeuwerikken hoog in de lucht hun fraaiste repertoire ten gehore brachten.

De mensen kwamen ogen en oren tekort om de vele vogelsoorten uit elkaar te kunnen houden. “Ik hoop dat ik dit morgen niet vergeten ben”, verzuchtte een deelneemster. “Om de vogelgeluiden beter te leren kennen organiseert de Vogelwacht voor de eigen leden regelmatig piepcursussen waarbij de cursisten stap voor stap de geluiden van de meeste in onze omgeving voorkomende vogels leren kennen”, vertelt Peter Noy van Vogelwacht Uden. De groep van John Hermans ontdekte, naast diverse roofvogels, zoals Blauwe Kiekendief, Buizerd, Havik en Torenvlak, enkele zeldzame Watersnippen. Het was behoorlijk koud, die ochtend. Later zou de zon doorbreken, wat een heerlijk lentegevoel gaf. De vogels lieten zich steeds beter horen en zien. Peter Noy: “het publiek is erg geïnteresseerd in alles wat met vogels te maken heeft. Voor een aantal vogelaars is het een uitdaging om de éérste Tjiftjaf van het seizoen te scoren. Alleen dát geeft al een kick om in het voorjaar in de natuur ‘rond te struinen’. Rond deze tijd is er altijd een gezonde concurrentie tussen de vogelaars wie welke vogel het eerst gehoord heeft.”

Variatie in flora en fauna

Naast vogels wordt ook naar bomen, struiken, bloemen en andere zaken gekeken. Stijn van Gils legt uit: “beheerders van dit gebied halen bepaalde bomen uit het bos om andere meer ruimte te geven. De overgebleven bomen kunnen dan weer verder uitgroeien. Ook worden diverse bomen weggehaald om open plekken in het bos te creëren. Zo krijg je meer variatie in flora en fauna.” Het publiek luisterst aandachtig en wordt vervolgens geconfronteerd met het ‘kru-kru-kru’ geluid van een Zwarte Specht. Deze prachtige zwarte vogel met zijn rode kop zie je niet zo vaak in de Maashorst. Allerlei mezen waren al druk in de weer om hun partner te imponeren. Ook een Appelvink en een vrouwtje Goudvink lieten zich mooi bewonderen. In totaal zijn er tijdens de wandeling zo’n veertig verschillende vogelsoorten waargenomen.

Zwarte Specht

De volgende publiekswandeling van Vogelwacht Uden is op Tweede Paasdag op Bedaf, gelegen in het buitengebied van Uden. Het vertrek is ‘s morgens om 9.00 uur vanaf de parkeerplaats bij Gasterij de Pier, Bedafseweg te Uden. Voor meer informatie kan men contact opnemen met Liesbeth Verkaar, telefoon: 0413-265397. Zorg dat je er dan bij bent. Een van de doelstellingen van de Vogelwacht is het overdragen van kennis aan belangstellenden. Zeg nou niet dat je niets weet te vertellen. Een beetje Vogelwachter weet al snel meer dan een gemiddelde leek. En... je kunt elkaar aanvullen, wanneer dat nodig is. Dat maakt het juist zo leuk.

Kom op, neem je verantwoordelijk. Laat die Paaseieren even liggen en kom maandag 9 april a.s. om 9.00 uur naar Gasterij de Pier. Een mooie full color routebeschrijving van de ‘Berg en Breukroute’ wordt aan het begin van de wandeling gratis aan het publiek uitgedeeld.

Peter Noy

Verslag Uilenwerkgroep 2006

In 2006 zijn door de uilenwerkgroep vooral de Kerkuil en de Steenuil geïnventariseerd. In 2006 heb ik aangegeven om met het coördineren van de Werkgroep Uilen te stoppen. Gelukkig heeft John Opdam (Uden) zich bereid verklaard om het coördinatorschap op zich te nemen. Je zult dit verslag dus de laatste keer van mijn hand zien.

We zijn in februari 2007 bij elkaar gekomen om de resultaten van 2006 te bespreken en om ons alvast voor te bereiden op dit jaar.

Groepsindeling

In totaal zijn er dertien personen actief, verdeeld over vijf groepen;

- Rien de Mol en Martin Jansen zijn actief in Venhorst en Boekel;
- John Hermans, Cor van Bree, Johan van Roosmalen en Wim Janssen beheren Odiliapeel, Volkel en Zeeland;
- Jan van den Tillaart en Jacques Raats houden Mariaheide, Vorstenbosch en het stuk tussen Veghel en Uden bij;
- Ad van Wanrooy, Carel van der Sanden en Tinie van den Elsen bekommeren zich om Erp, Keldonk en Boerdonk;
- Willy Bergmans, Peter van de Braak en John Opdam nemen Uden voor hun rekening.

De groep Uden willen we opsplitsen in twee groepen, dus als er personen zijn die handig zijn (hangen van kasten), geen hoogtevrees hebben en uilen interessant vinden dan kunnen ze zich aanmelden via John Opdam.

Kerkuil

Alvorens ik iets wil zeggen over de resultaten van het broedseizoen in 2006 wil ik jullie uitleggen wat we doen voor de Kerkuilen. Zoals jullie wel weten is de Kerkuil voor een belangrijk gedeelte afhankelijk van menselijke activiteiten, op een enkele Kerkuil daargelaten die nog in de vrije natuur broedt. Je moet dus nestkasten hangen. Meestal gebeurt dit bij of in kerken, boerderijen en schuren. De Kerkuil broedt bij voorkeur binnen, dus de kasten hangen meestal binnen. Door middel van een inlooppijp krijg je een verbinding tussen binnen en buiten. Over het algemeen maken we een zigzag inlooppijp zodat het licht nauwelijks in de kast kan komen, iets wat de Kerkuil prefereert. Deze kasten hangen we het hele jaar door, hier ben je niet gebonden aan een bepaalde periode. Inmiddels hebben we ongeveer honderd kasten hangen en jaarlijks komen er nog enkele bij.

Het controleren van de kasten gebeurt meestal in juni. Enkele avonden ben je dan bezig om de kasten te controleren. De meeste bewoners zijn erg trots op hun Kerkuil dus bij sommige adressen duurt het nogal lang voordat we er weg zijn want je moet altijd het nodige 'buurten'. De meeste jonge Kerkuilen proberen we te ringen. Dit wordt gedaan door een erkende ringer en hier ben je meestal een zaterdag in juni mee bezig. Als laatste moet je meestal in november nog de kasten schoonmaken. De braakballen worden door de Kerkuilen in de kast gedeponneerd, na twee jaar liggen er zoveel braakballen in de kast dat ze tegen de deksel aan moeten broeden, dus dan is het zaak om een groot gedeelte te verwijderen.

Resultaten Kerkuil in 2006

- Boekel, Venhorst; zeven broedgevallen met totaal achttien jongen. Hierbij was een vrij broedgeval (niet in een kast) en opmerkelijk genoeg ook een dubbel broedgeval. Rien maakte dit voor de eerste keer mee in al die jaren dat hij al Kerkuilen controleert;
- Volkel, Odiliapeel, Zeeland; vier broedgevallen met tien jongen. Voor het eerst sinds lange tijd broedde er geen Kerkuil op de plaats in Odiliapeel waar het in 1982 allemaal mee begon.
- Erp, Keldonk, Boerdonk; één broedgeval met vijf jongen. Wel waren op twee andere plaatsen Kerkuilen aanwezig maar ze hebben niet gebroed.
- Mariaheide, Vorstenbosch, gedeelte Veghel; vier broedgevallen met in totaal twaalf jongen. Eén van de broedgevallen was weer de bekende plek bij Jan van den Tillaart die prachtig mooi te bewonderen is op onze site (kijk onder 'Webcam Kerkuil'). Op dit moment zijn er weer nieuwe camera's geplaatst die de Kerkuilen nog beter laten zien. Er hangen twee camera's in zodat je overal in de kast zicht hebt op de Kerkuilen. Vele Nederlanders kennen de Vogelwacht vooral van de webcams van de Kerkuilen; een prachtig stukje PR voor onze club. Voor ons is het een dankbaar adres om te kijken wanneer we de ronde maken voor broedende Kerkuilen. Je moet niet te vroeg gaan als ze nog op eieren zitten want dan is de kans op verstoring groot. We checken dus altijd via de webcam, als we daar jongen zien weet je dat in de overige kasten dit waarschijnlijk ook wel het geval zal zijn.
- Uden; vier broedgevallen met vijftien jongen. Het opmerkelijkste broedgeval had plaats in onze eigen Groenhoeve. Vanuit educatief oogpunt hebben we jaren geleden een kast geplaatst en ons beseft dat het moeilijk zou zijn om hier in Uden een broedgeval te krijgen. Daarom werd de kast niet elk jaar gecontroleerd, ook niet in 2006. Maar wat gebeurde er; een jonge Kerkuil is met de hitte in 2006 uit de kast gevallen en gevonden door medewerkers van de Kinderboerderij. Deze personen hebben jammer genoeg niet aan de Vogelwacht gedacht maar via, via hoorden wij dat de jonge Kerkuil in een vogelasiel zat. Wij hebben hem daar opgehaald en weer teruggeplaatst in de kast. Met succes want er zijn drie jongen uiteindelijk uitgevlogen. Ook in 2005 heeft de Kerkuil hier waarschijnlijk al gebroed. Zo zie je maar dat op de meest aparte plaatsen tegenwoordig een Kerkuil aanwezig kan zijn. Wel moet je opletten met het aangeven waar de Kerkuil overal broedt want helaas is er een levendige handel in Kerkuilen op het Internet. Zelfs iemand uit Odiliapeel verkoopt Kerkuilen. Jammer genoeg zitten er veel lieden bij die de Kerkuilen uit de natuur weghalen, dus wees voorzichtig.

Totaal aantal jonge Kerkuilen

Totaal hebben er in 2006 twintig paren gebroed waarbij er zestig jongen zijn grootgebracht. Gemiddeld genomen dus drie jongen per paar.

Steenuil

Ook met de Steenuil gaat het de laatste jaren minder. Daarom zie je nu steeds meer Kerkuilengroepen zich ook bezig houden met de Steenuil. Vooral door 'Het Brabants Landschap' worden we hierbij ondersteund. Zij laten prachtige Steenuilkasten maken die zelfs aan huis worden afgeleverd bij medewerkers van de werkgroepen.

De activiteiten rond de Steenuil bestaan dan ook uit het hangen van deze Steenuilenkasten. Dit doen we het hele jaar door maar het ligt wel kritischer dan bij een Kerkuil. Een Steenuil heeft een klein territorium en verblijft hier het gehele jaar.

De jongen gaan na het broedseizoen wel zwerven maar ze proberen zoveel mogelijk in de buurt van hun oorsprong te gaan broeden. Daarom hangen wij de kasten bij voorkeur op plaatsen waar we weten dat er in de buurt een Steenuil broedt. Hiervoor kun je het beste in februari middels geluid de Steenuil inventariseren. We doen dit nu al een aantal jaren maar niet voor het gehele gebied. In 2008 hebben we voorgenomen om deze inventarisatie in zijn geheel uit te voeren. Hiervoor moet je enkele avonden in februari (dan beginnen Steenuilen al weer aan hun broedseizoen) 'steenuilengeluid' laten horen in de hoop dat een Steenuil antwoordt. Als je een Steenuil hoort kun je hem gerust als broedvogel noteren, zeker gezien het feit dat een Steenuil zijn leven lang niet verder komt dan een straal van zo'n drie kilometer.

Net als bij de Kerkuil ga je in juni de kasten controleren en in november de kasten schoonmaken. Inmiddels hangen er 25 kasten. We willen de komende jaren hier nog een groot aantal kasten meer plaatsen zodat de Steenuil in ieder geval over zijn broedplaats niet hoeft in te zitten. Er wordt gedacht dat door het verdwijnen van geschikte broedplaatsen de soort achteruit gaat (één van de oorzaken). Dit kunnen we voorkomen.

Resultaten Steenuil in 2006

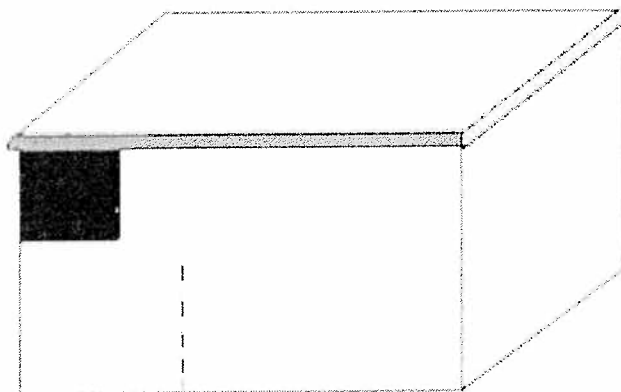
- Boekel, Venhorst; één zeker broedgeval maar onbekend is hoeveel jongen;
- Volkel, Odiliapeel, Zeeland; twee broedgevallen met in ieder geval een nest met drie jongen;
- Erp, Keldonk, Boerdonk; zes broedgevallen met zestien jongen. Hiervan twee vrije broedgevallen en vier in een nieuwe Steenuilenkast;
- Mariaheide, Vorstenbosch, gedeelte Veghel; twee broedgevallen met vijf jongen;
- Uden; drie broedgevallen met in ieder geval een nest met drie jongen.

Totaal aantal jonge Steenuilen

Totaal hebben er in 2006 veertien paren gebroed waarbij er minstens 27 jongen zijn grootgebracht. Omdat er veel Steenuilen vrije broedgevallen zijn waar je niet zo gemakkelijk bij kunt komen blijft het moeilijker om hiervan een totaal beeld te krijgen. In de praktijk is het zo dat er nog altijd meer Steenuilen broeden dan Kerkuilen. Wie weet komen we daar goed achter als we in 2008 de inventarisatie van de Steenuil ter hand nemen.

Langs deze weg wil ik iedereen bedanken die weer heeft meegeholpen en geef het stokje over aan John Opdam. Ik blijf overigens wel actief in de Uilenwerkgroep want ik vind het veel te mooi.

Namens de Uilenwerkgroep,
John Hermans

Kerkuilenkast

Water boven water

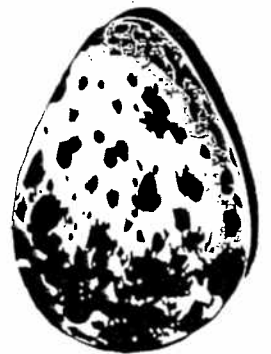
Op zondag 25 februari 2007 stond als vanouds de excursie naar de Pier van IJmuiden op het programma. Een fantastische vogelexcursie, echter... ik had afgesproken dat ik Conny zou ophalen. Het regende, maar toch, aan de kust is het meestal ander weer dan in het binnenland. Dit hadden zeven andere leden ook gedacht, zodat we met twee auto's richting IJmuiden reden. De tocht ging voorspoedig, ondanks het veelvuldige water wat ons vergezelde. De slagbomen van de parkeerplaats voor bewoners stond zomaar open, zodat we de auto zeer dicht bij de Pier konden parkeren (achteraf gezien was dit volgens mij niet helemaal de bedoeling). Het weer was ietsje beter en met frisse moed begonnen we aan de wandeling over de Pier.

In het begin hebben we prachtig de Drieteenstrandlopers gezien, die de vloedlijn volgen. Uiteraard volop Steenlopers, die hier niet schuw zijn en van zeer dichtbij bewonderd kunnen worden. Ik miste in het begin de Paarse Strandlopers, maar enige honderden meters de Pier op gelopen, kwamen de eerste in het vizier. De regen liet zich alleen ook veel meer zien. Halverwege de Pier was het niet leuk meer. Weinig vogels en natte kleren deden ons besluiten snel terug te keren. Bij de auto aangekomen waren de meeste zo doordrenkt van het water, dat een autorit niet leuk zo zijn. We togen naar een strandtent waar de kachel altijd lekker staat te stomen. De uitbaatster zal wel gedacht hebben, zeven natte stomende vogelaars voor de kachel, wel onder het genot van een hapje en een drankje. Na dit aangenaam opdrogend verblijf, hadden we natuurlijk nog niet genoeg vogels gezien, het was ook nog vroeg. We gaan naar de Hondsbosse Zeewering (bij Petten, Noord-Holland). Vogelen doen we vanuit de auto, zo kunnen we ook niet nat worden. Door de polder rijdend zien we Grauwe Ganzen, Kolganzen, Rotganzen, de eerste Wulpen, maar ook al een Lepelaar. Onderweg mooi Stormmeeuwen en bij de stormwering onder andere Smienten, Zwarte Ruiter, Tureluurs en Wintertalingen. Het weer wordt er niet beter op. Langs het voetbalstadion van AZ rijdend, waar onder veel politietoezicht de wedstrijd AZ-Ajax wordt gespeeld, spoedden wij ons huiswaarts. Met goed weer zou dit natuurlijk een veel leukere excursie zijn, maar toch, thuis zouden we waarschijnlijk de hele dag binnen gezeten hebben. Met dat in het achterhoofd kunnen we toch zeggen, dat deze zeven excursiegangers de juiste beslissing genomen hebben.

Jan-Willem Hermans

Populair wetenschappelijk: Een 'dubbele nationaliteit'

De verkiezingen zijn weer achter de rug. Het nieuwe kabinet heeft diervriendelijkheid, natuur, milieu en duurzaamheid hoog in het vaandel staan. Nu de praktijk nog. We wachten af. Inmiddels gaat het kievitseierenrapen in Friesland gewoon door. 'It qieet on' zeggen ze op het Provinsjehûs in Ljouwerd. Ik had veel liever 'het ken net' van onze nieuwbakken minister van Natuur en Milieu gehoord. Waarom kunnen Tjibbe, Tjitske, Tidde, Seike, Sibbe en al die andere zesduizend zogenaamde Friese natuurbeschermers niet heel gewoon met hun poten van al die eieren afblijven? Een maandlang worden, gewapend met polsstok en pet, minstens zeventienduizend kievitseieren geroofd. Maximaal vijftien eieren per persoon, jawel, met vergunning. En dat, terwijl vriend en vijand het er over eens zijn dat dit eerste legsel, met het oog op predatie en maaibeleid, het meest kansvolle is! Deze verwerpelijke Friese 'nationale sport' is in strijd met de vogelrichtlijn en in de hele EU verboden! Een verplichte inburgeringcursus voor al die 'fideljeppers' biedt misschien uitkomst.

Kievitsei, ware grootte

Kievitseieren zijn bovendien ook nog eens hartstikke klein (nauwelijks groter dan een duivenei), glazig en smaken van geen meter. Geef mij maar een fatsoenlijk scharrelkippenei.

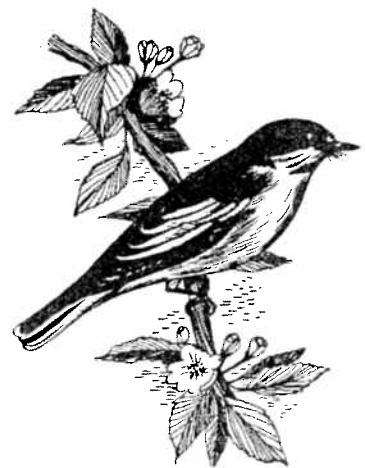

Dan speelt er ook nog de kwestie van de dubbele nationaliteit van de staatssecretarissen Aboutaleb en Albayrak. Voordat ze zijn begonnen krijgen ze al een motie van wantrouwen aan hun broek. Zo'n dubbele nationaliteit biedt best wel voordelen. Dat is dan ook de reden dat de meeste vogels zo'n dubbele nationaliteit bezitten. Sommige vogelsoorten hebben zelfs een wereldpas! Vogels maken dankbaar gebruik van hun dubbele nationaliteit. Neem nou bijvoorbeeld de Boerenzwaluw. Ze leggen een afstand van tienduizend kilometer af om 's winters enkele maanden in Zuid Afrika door te brengen. In het voorjaar vliegen ze dezelfde afstand weer terug naar ons land. De broedplaats (Nederland dus) wordt

door ons vaak gezien als thuisland. We hebben het daarom over 'onze' Boerenzwaluwen die naar Zuid-Afrika trekken. Maar we zijn er inmiddels achter dat Boerenzwaluwen eigenlijk oorspronkelijk Afrikaanse vogels zijn die in de broedtijd in Nederland profiteren van de tijdelijke overvloed aan voedsel. Afrikanen dus met een Nederlands paspoort. Dit zelfde is het geval met heel veel van onze hier broedende en trekkende zangvogels. Ze brengen vaak maar drie tot vier maanden in hun broedgebied door en verblijven de rest van het jaar in hun winterkwartier.

Het is onbegrijpelijk hoe zo'n vogel zijn bestemming vindt aan de andere kant van de aardbol. Oké, we weten dat ze met een 'inwendig kompas' navigeren met behulp van zon, maan, sterren, gepolariseerd licht boven land en zee en het aardmagnetische veld. Wetenschappers hebben hier veel boeiende proeven mee genomen. Interessant om eens te lezen. We weten wel dat ze het doen, maar hoe ze het doen blijft een gigantisch raadsel. Als ze eenmaal in de buurt van hun bestemming komen oriënteren ze zich op kustlijnen, rivieren, wegen, spoorlijnen enz. Ze schakelen dan hun automatische piloot uit en gaan verder op zicht, op herkenning. Na twintigduizend kilometer komt dezelfde Boerenzwaluw vaak in de zelfde schuur terug. Wetenschappers hebben ook ontdekt dat de route (als een soort biologische kaart) via een genetische code door de ouders aan de jongen wordt doorgegeven. Onbegrijpelijk overigens! De vogeltrek is altijd al een fascinerend verschijnsel geweest. Ik las ergens dat de oude Grieken briefjes aan de poten van trekvogels bonden om er achter te komen waar ze 's winters heengingen. Het oudste ringstation lag dus al ruim tweeduizend jaar geleden in Athene. Tot in de achttiende eeuw waren er nog ornithologen die meenden dat Boerenzwaluwen, net als kikkers, een winterslaap hielden in de modder. Ze zagen dat de zwaluwen zich massaal verzamelden bij plassen en in rietvelden en trokken daaruit deze conclusie.

Het vinden van voedsel blijft altijd weer de belangrijkste drijfveer van de jaarlijkse vogeltrek. Het tijdstip wordt vooral bepaald door de daglengte. In de winter is in het noorden door kou, ijs en sneeuw weinig of geen voedsel te vinden. En om in leven te blijven en je warm te houden vreet deze kou veel energie. Energieverlies betekent voedsel zoeken. Bovendien worden de dagen, en dus de tijd om voedsel te zoeken, in de winter steeds korter. Vliegenvangers en zwaluwen vangen door de kou geen insecten meer in de lucht.

Bonte Vliegenvanger

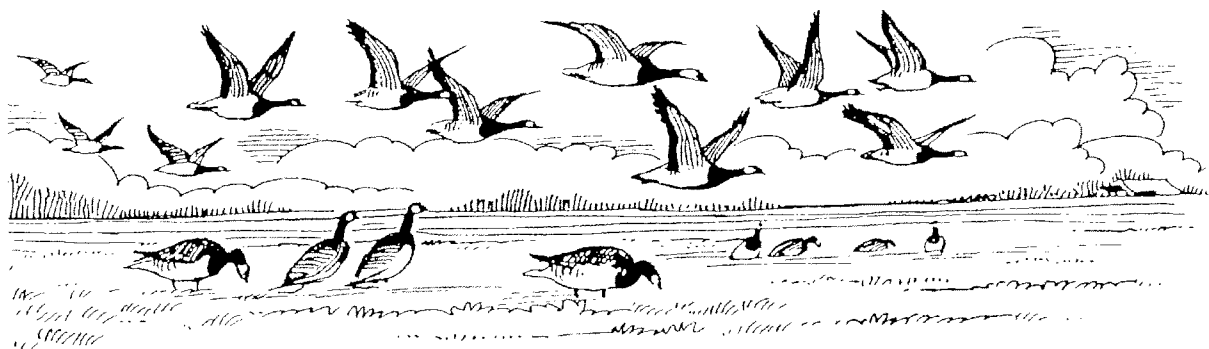
Ganzen vinden in polaire streken door sneeuw en ijs geen voedsel meer. Eenden hebben open water nodig. Lijsters en steltlopers hebben zachte grond nodig om naar wormen en andere insecten te zoeken. Ook alle kleine zangertjes die hun insecten van de bladeren plukken trekken weg. Maar mezen en Boomkruipers, die hun insecten uit spleten en scheurtjes in de boombast peuteren, blijven. Het is dan ook geen wonder dat elk jaar zo'n vijf miljard vogels uit Eurazië naar Afrika vertrekken.

Het hebben van een dubbele nationaliteit biedt vogels kennelijk grote voordelen. Ze moeten per slot hun vertrouwde gebied verlaten om een uitputtende reis te ondernemen. Dat dit zo is, blijkt uit verschillende onderzoeken. Veel zomergasten, zoals bijvoorbeeld de Rietzanger, produceren vaak maar één broedsel. Dit is voldoende om de soort in stand te houden. Een typische standvogel, bijvoorbeeld onze Merel, heeft daarentegen meerdere broedsels nodig om de soort in stand te houden. Bovendien leggen standvogels vaak veel meer eieren. Veel zangvogels trekken alleen 's nachts en gebruiken de dag om voedsel te zoeken. De afstand die zij per dag afleggen varieert van 75 tot 300 kilometer. Andere vogels, zoals zwaluwen en roofvogels, trekken alleen overdag en nemen gewoon een hapje onderweg. Roofvogels trekken bovendien uitsluitend overdag omdat ze tijdens de trek thermiek nodig hebben om grote afstanden te kunnen overbruggen. Er zijn ook vogels die aan één stuk door honderden of soms duizenden kilometers afleggen. Om zo'n prestatie te kunnen leveren moeten zij eerst enorme vetreserves opbouwen. Een bekend voorbeeld hiervan is de Kanoet. Onze Rietzanger is overigens ook zo'n lange afstandstrekker. Tienduizenden vogels zijn in de loop der jaren geringd. Doordat ze zo als individu herkenbaar werden konden veel trekgeheimen worden onthuld. Trekroutes konden nauwkeurig in kaart worden gebracht. Sommige vogels volgen de trekroutes erg nauwkeurig. Het is voorgekomen dat bepaalde exemplaren een jaar later op dezelfde plek en op precies dezelfde datum werden teruggevangen.

Eind februari. Buiten is het pokkeweer. De warmste winter sinds ooit! Ik heb het gemerkt aan de vogels in mijn tuin. Andere jaren was het voer niet aan te slepen. Nu hangen de pinda's en de vetbollen te rotten in de bomen. Waar blijven de winters van weleer? Waar de bevroren vaarten en plassen, de Elfstedentochten en de 'koek en zopie'? Ik ga geloof ik ook maar eens een dubbel paspoort aanvragen. Van Gambia, daar ben ik in december nog geweest. Tanzania, moet volgens Chris van Lieshout ook erg fraai zijn. Misschien heeft John Hermans nog betere suggesties, die heeft per slot al heel wat rondgezworven.

Gelukkig, de grauwe wintermaanden liggen bijna achter ons. Je kunt het goed merken, het wordt al weer een stuk langer licht. De voorjaars trek is weer op gang gekomen. De vogels keren één voor één weer terug om ons op te vrolijken met hun zang. Buiten hoor je ze al weer: de mezen, de vinken, de heggemussen, de merels en de lijsters. De eerste Tjiftjaf is al weer gehoord. Ik krijg weer dat onderbuikgevoel. Vogelaars, het wordt weer lente.

Joop Bergsma

JeugdVogelwacht

Iedere maand komen ze bij elkaar en beleven ze wat vogels kijken is. Soorten als Klapekster en Kerkuil pronken op hun waarnemingslijsten. De JeugdVogelwacht Uden is hét voorbeeld voor alle volwassen leden. Hun eigen clubblad heet 'Het Ei', gelukkig mag de eidooier ook in het Bruuijsel.

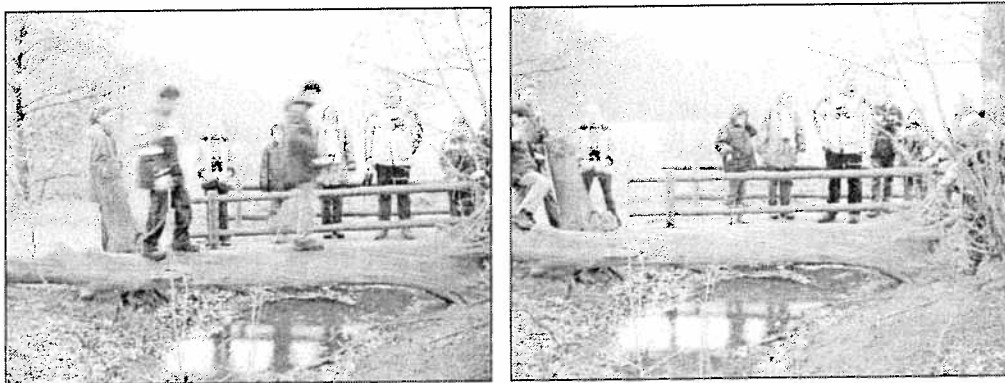
Natuurgebiedje Testen

Enthousiaste vrijwilligers zijn gevonden, dit voorjaar gaat 'Natuurgebiedje Testen' van start. De komende tijd worden drie leuke Udense natuurgebieden uitgetest: de Kleuter en het Duits Lijntje, een deel van de Maashorst en tot slot Bedaf. Meer informatie is te vinden op www.vogelwachtuden.nl (klik op jeugd). Kent u testers tussen de tien en vijftien jaar oud, meld ze snel aan. 'Natuurgebiedje Testen' is gratis.

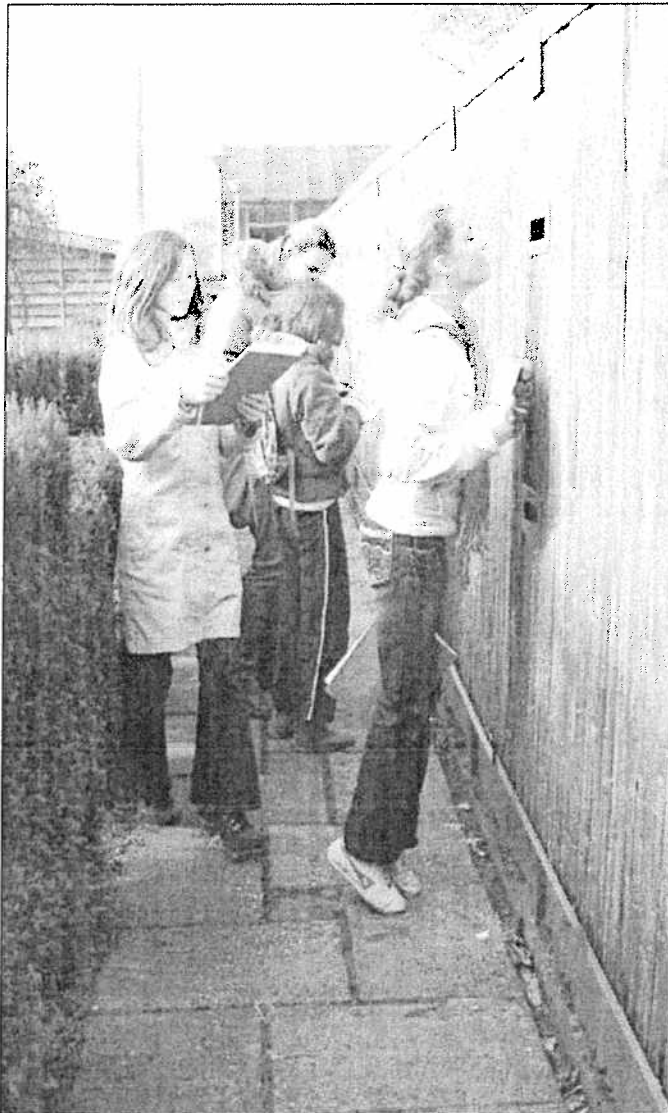
December > Handschoenvogelen (door Jolanda Rutten)

Het weer was matig, een beetje herfstachtig, maar gelukkig het langste deel droog. We gingen met de handschoenen aan op pad om de wintervogels te bekijken. Eerst zijn we in kleine groepjes langs de houtwallen van het Beekdal gelopen om de Houtsnip een beetje op te jagen, en met succes! Eén groepje van drie heeft hem van heel dichtbij op zien vliegen. Helaas was hij zo snel weg dat de rest hem gemist heeft. Wel bijzonder, zo'n grote vogel die je anders nooit ziet. Ook zijn er daar een paar Sijsjes gespot.

Na de koektijd hebben we de nestgaten van een Boomklever en een Bosuil bekeken. Toen vloog een Groene Specht vlak voor ons door. Later hebben we uitgebreid geluisterd en gekeken naar een groep Meesjes, waar de Kuifmees en de Matkop bij zaten. Het geluid was onmiskenbaar, maar helaas zaten deze vogels zo hoog in de naaldbomen dat we ze niet echt goed hebben kunnen zien. Na nog een lekker stukje gewandeld te hebben, kwamen we dit keer zelfs vijf minuten te vroeg terug bij het Bezoekerscentrum, maar ja, toen regende het...

Februari > Vogelasiel Someren (door Peter van de Braak)

Deze keer weer een activiteit buiten Uden. Met de auto zijn we naar het Vogelopvang in Someren gegaan. Hier worden zieke en zwakke vogels opgevangen. Deze vogels worden perfect verzorgd door de vele vrijwilligers die er werken. Bij aankomst kregen we direct een opdracht om van een aantal vogels, dat in de buitenkooien zat, op naam te brengen. Enthousiast met de vogelboeken in de aanslag, zijn we van start gegaan. Dit viel niet echt mee, vogels in de vrije natuur of in de kooi zo dichtbij is toch een heel verschil. Volgende keer nemen we een verrekijker mee en bekijken we ze op een afstand. Misschien is het dan makkelijker.

In sommige kooien zaten meerdere soorten bij elkaar, maar wat is nu wat? Gelukkig lag er in de eerste kooi voedsel bij (honingraten). Tja welke roofvogel eet er nu wespenlarven?

Na het raden van de vogelsoorten, zijn we ook nog naar de overige kooien geweest. Hierin zaten vooral in beslag genomen vogels (wildzang). Prachtige Putters, Vinken, en Goudvinken zaten er. Deze zien we toch liever in de vrije natuur.

Ook kregen we een film te zien, over de opvang en het werk wat ze ermee hebben. In de tussentijd werden de antwoordformulieren gecontroleerd. De grote winnaar met zestien goede antwoorden was Jorik Smits. Als prijs kreeg hij een zelfbouwpakket voor een nestkast mee.

Echt naar buiten?

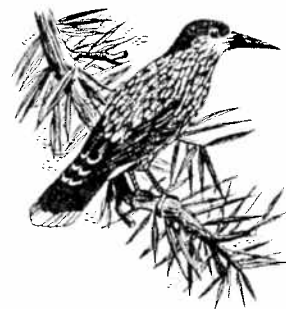
Kent u kinderen die daar wel warm voor lopen en elke derde zaterdag in de maand tijd hebben? Geef ze de gratis 'Echt naar buiten gids'. Die is te downloaden op www.vogelwachtuden.nl (klik op jeugd), maar ook te bestellen bij mij.

Voor kinderen die geen tijd hebben, of voor volwassen vogelaars die willen weten wat ze zoal missen is er 'Ei Nieuws'. Een tweemaandelijks mail met alles over de JeugdVogelwacht. Opgeven kan op www.vogelwachtuden.nl.

Stijn van Gils,
Coördinator (telefoon: 06-44744883)

De Harde Notenkraker...

‘Tvrďý louskáček na ořechy (Čz)’

Na mijn opmerking aan het adres van de voorzitter in de vorige aflevering ben ik voor een weekje verbannen naar de ‘Zwarte Bergen’ in Tsjechië. Fijn hotel trouwens zo direct aan de skipiste (het geld van de Vogelwacht wordt dus goed besteed) maar jammer dat er hier alleen maar Kruisbekken en Zwarte Mezen te zien zijn. Dus rest mij niets anders dan nog een paar opmerkelijke zaken aan de kaak te stellen.

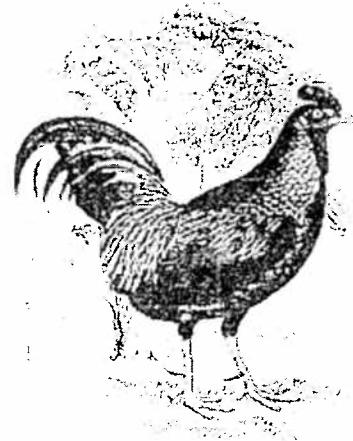
Zoals al eerder in dit Bruujsel te lezen is, is er een nieuw initiatief van het SOVON waar iedereen aan mee kan doen: MUS (Meetnet Urbane Soorten). In de laatste jaarvergadering werd al gewag gemaakt dat de Werkgroep Inventarisatie anders opgezet zou gaan worden. MUS lijkt mij een prachtige gelegenheid om hierop in te springen: veel mensen laten inventariseren, SOVON laten administreren en daar later een verslag van vragen! Tevens stel ik voor om de deelnemers van de piepcursus te vragen hun eigen wijk voor hun rekening te nemen. Dan kunnen ze het geleerde gelijk in praktijk brengen, weet je gelijk wat er zoal zingt in je eigen buurt (voor veel mensen toch de motivatie om lid van de Vogelwacht te worden) en leren ze gelijk inventariseren. Op diezelfde vergadering werd gezegd dat de Vogelwacht, na dertig jaar PTT (Punt Transect Telling) van het SOVON, eindelijk ook eens een route gaat lopen als midwinter telling tussen Kerst en oud en nieuw. Welnu deze MUS routes zijn zo om te zetten in een PTT route, kan iedereen gelijk zien wat er in de winter in zijn eigen wijk gebeurd!!

Om de luie Ujese Vogelwachters uit de veren te krijgen, wil ik even aangeven dat kerngebied Veghel-Noord van de Vogelwacht zich al voor twee MUS routes heeft aangemeld!!

Naar in de wandelgangen vernomen is, komt er een nieuwe coördinator voor de Uilenwerkgroep. Zou mijn oproep van een half jaar geleden hier de oorzaak van geweest zijn? Ik zou graag denken van wel, dan is er tenminste nog iemand die mij serieus neemt! Hopelijk trekt met een nieuw coördinatorschap de interesse van Vogelwachters voor deze mooie en geheimzinnige vogels aan en wordt er ook meer over de resultaten van het broedseizoen bekendgemaakt, c.q. gerapporteerd.

Het thema van dit jaar is ‘Jeugd’. Het thema lijkt precies op een goed tijdstip gekozen want de vergrijzing slaat hard toe binnen de vereniging (misschien een leuk idee voor het 25-jarig jubileum in 2008, iedereen een kleurspoeling cadeau!! Doe mij maar Goudhaantjes oranje). Maar hoe dat thema nu precies ingevuld gaat worden, werd op de jaarvergadering (nog?) niet uit de doeken gedaan. Kijk we hebben een Jeugdvogelwacht en de nestkasten werkgroep is al met een scholenproject bezig maar dat zijn de lopende projecten. Ik wacht af, maar het bestuur moet natuurlijk wel een beetje vort maken want ook de jeugd wordt een jaartje ouder!

Een beetje beteuterd keek ze wel, ons lid dat niet uit het kerngebied van de Vogelwacht Uden bleek te komen. En dat terwijl ze er nog wel in geslaagd was haar huis als nieuw gebiedje toe te voegen op www.waarneming.nl. Maar ja, zeg nou zelf: waarnemingen van het Groene Javahoen is toch niet iets waar de gemiddelde Vogelwachter op zit te wachten, net als al die waarnemingen van de Kraaienbergsse Plassen! Mocht u toch geïnteresseerd zijn in hele mooie vogels van divers pluimage kijk dan even op de website van de Fazanterie: www.derooiehoeve.nl of beter nog: loop even binnen!

Na tientallen jaren van keiharde strijd is het pleit dan toch beslecht: de Jeugdvogelwachters zijn eindelijk erkend als volwaardig lid!! Net nu de Jeugdvogelwacht dit jaar zijn eerste lid heeft kunnen overhevelen naar de ouderen. Ondertussen is Stijn, onze grote kleine roerganger, alweer bezig met een nieuw project voor de jeugd: Natuurgebiedjes Testen. De diverse gebieden rond Uden worden aan een kritisch jeugdige blik onderworpen! Eén gebied

heeft het al moeten ontgelden, de VLU activiteit aan de Grensweg van 10 maart jl. is benut als verjaardagsfeestje. De ouders van het feestvarken waren maar wat blij dat de jeugd daar massaal de boompjes uitrustte en niet bij hen thuis. Je ziet het: de jeugd wil best de natuur in!!

R. Regulus ©

Klapekster telling

Net als het vorige winterseizoen heeft de Vogelwacht Uden ook dit winterseizoen weer meegedaan aan de 'Brabantse Klapekster' telling. De tellingen vonden plaats op 10 december en 14 januari jl. in de Maashorst. Tijdens de tellingen werd ook gelet op de aanwezigheid van Blauwe Kiekendieven. Voor de Vogelwacht Uden werden ook de andere soorten genoteerd, zodat we een beter beeld kunnen krijgen van wat er zoal in de winter in de Maashorst verblijft.

De tellingen worden georganiseerd en gecoördineerd vanuit het 'Vogel Initiatief Brabant' (VIB). Binnen Brabant zijn meerdere regio coördinatoren die de plaatselijke tellingen coördineren. De gegevens worden doorgespeeld aan SOVON die hiervan een artikel in hun blad publiceren. Vorig jaar zijn de tellingen een succes gebleken en daarom werd eigenlijk meteen besloten om het dit jaar weer te doen. De aantallen Klapeksters vorig jaar in Brabant lagen rond de vijftig exemplaren. Een aantal wat overigens wel werd verwacht. Dit jaar werd geprobeerd meer geschikte gebieden te bezoeken.

De tellingen dit jaar in de Maashorst waren, ten opzichte van vorig jaar, teleurstellend. De telling in december leverde twee vogels op. Één vogel werd gezien tegenover de telpost. De andere werd waargenomen vanaf de A50 bij het kruispunt richting Oss. De telling in januari leverde maar één vogel op. Deze werd gezien op het pas gekapte stuk bij de 'Munse Heide'. Vorig jaar werden in december vier vogels geteld en in januari twee vogels. Bij beide tellingen werd één ♀ Blauwe Kiekendief gezien. In de afgelopen weken wordt echter regelmatig een ♂ Blauwe Kiekendief gezien rond de telpost. Het kan zijn dat deze vogel hier overwinterd heeft. Eén vrouwtje heeft dat zeker.

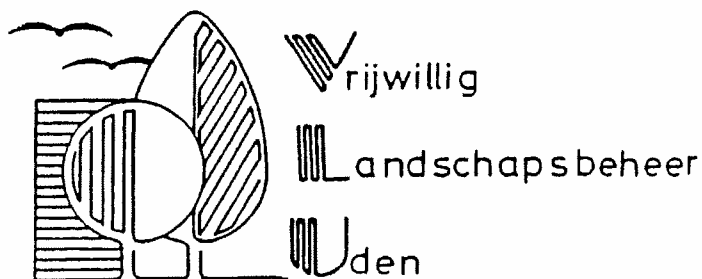
Er werd met de tellingen ook met name op de aanwezigheid van Kruisbekken gelet. Op beide tellingen werden ze waargenomen. Hun aantal is echter erg klein. Wat opviel was ook de grote afwezigheid van andere wintergasten zoals: Kramsvogels, Sijzen, Kepen etc. het kan natuurlijk aan de zachte winter liggen maar het kan ook zijn dat deze vogels naar zuidelijker streken doorgevlogen zijn.

Er zijn nog geen gegevens bekend gemaakt van de andere tellingen in Brabant, maar wandelgangenpraat wijst ernaar dat de aantallen dit jaar beduidend minder zijn. Wanneer alle gegevens bekend zijn dan zal ik hier nog een artikel aan wijden.

Toy Janssen

Snoeien aan de Hooistraat

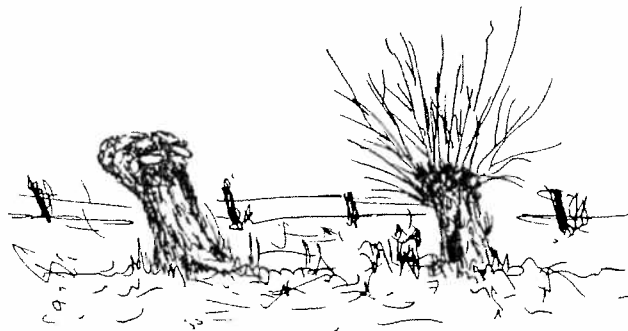

Op zaterdag 10 februari 2007 had het Vrijwillig Landschapsbeheer Uden weer een werkdag gepland aan de Hooistraat. Om negen uur kwamen een twintigtal vrijwilligers af op deze werkdag, we hebben de laatste tijd geen klagen over de opkomst. Ik zie gelukkig ook veel Vogelwachtleden.

Het geronk van de kettingzagen was toen al begonnen. Huub van Boxmeer, Marc Poulussen en Martin de Jager, (allen werkzaam bij de gemeente Uden, maar nu op vrijwillige basis bezig!!!), zorgden dat de grote bomen om gingen. De rest van het vrijwilligersvolk hield zich bezig met het verwijderen van de zijtakken, het op rillen leggen van de takken en het verzamelen van het stookhout. Deze houtwal, eigendom van de gemeente, hebben we geadopteerd om te laten zien hoe een houtwal onderhouden moet worden.

Het is nu al het zesde jaar dat we bezig zijn aan de Hooistraat. Elk jaar werd een stukje van deze houtwal gesnoeid. Lopend langs deze wal, kon dat mooi waargenomen worden. Een houtwal heeft de neiging, mits deze niet onderhouden wordt, om uit te groeien tot een enkele boom. Het gevarieerde en dichte karakter van zo'n houtwal verdwijnt dan en hiermee ook diverse planten en vogels. Hoe meer verscheidenheid, hoe meer natuur. Je kunt een houtwal ineens snoeien (voor vrijwilligers niet te doen), maar door het in fasen te doen gaat er nooit nestgelegenheid verloren. Het stuk wat gesnoeid is, heeft minstens een jaar nodig om weer begroeid te raken. Na drie, vier jaar heb je weer een volle houtwal waar niet doorheen te kijken is.

Met een twintigtal vrijwilligers gaat het werk voorspoedig en moesten we zelfs af en toe wachten op het drielal met motorzaag. De bomen zijn zo groot op dit laatste stuk, dat ze met behulp van een touw geleid omgezaagd worden in de goede richting. Ook bij vrijwilligerswerk geldt "safety first". Er wordt dan ook herhaaldelijk geroepen dat we aan de kant moeten.

Het weer viel op deze zaterdagmorgen niet tegen, ondanks de wat negatieve voorspelling van onze weerprofeeten. Om half elf was de traditionele koffie/theepauze met peperkoek. De eerste houtafnemers kwamen er ook al aan, met aanhangers en zelfs met een tractor met platte kar werd het hout afgevoerd. Rond twaalf uur was de klus geklaard en is de gehele houtwal aan de beurt geweest. Voorlopig hoeven we hier niet meer aan de slag, zodat we een nieuwe bestemming moeten gaan zoeken. Geen nood, er zijn nog genoeg houtwallen die een onderhoudsbeurt nodig hebben. Over een jaar of zes moeten we bij deze houtwal weer vooraan beginnen. Tot die tijd kunnen de Geelgorzen en Grasmussen hier volop terecht. Helaas zal dit de rand worden, nu de gemeente Uden besloten heeft om het ziekenhuis in de achtertuin van de Maashorst te bouwen. Weer een mooi stukje Uden naar de verdoemenis.

Jan-Willem Hermans

Gemeente Uden aan de slag met bosrandenbeheer

De gemeente Uden is onlangs begonnen met werkzaamheden aan de bosranden van Odiliapeel en Slabroek. Deze werkzaamheden zijn nodig om de biodiversiteit van deze bossen te vergroten. Bosranden fungeren als voedsel- en leefgebied voor insectenetende soorten en dienen als buffer tussen de bossen en landbouwgronden. In de bossen van Odiliapeel en Slabroek ontbreken natuurlijke overgangen, zoals struiken en kruidlagen. Hierdoor wordt het aantal plant- en diersoorten bedreigd. Met andere woorden: deze bossen hebben een lage biodiversiteit. Door middel van bosrandenbeheer gaat de gemeente geleidelijke overgangen maken tussen de bossen en open landschap. Hierdoor ontstaat niet alleen een hogere biodiversiteit, maar tevens een fraaier en afwisselender landschap.

Hoe ziet de bosrand er uit na verloop van tijd?

Op enkele plekken in Uden, met name aan de zuidkant van Odiliapeel en aan de Bosdreef, zijn de overgangen van bos naar open gebied zeer abrupt en van zeer beperkte ecologische waarde. Door recent onderzoek blijkt dat het aantal bosrandstruweelvogels beduidend achter blijft bij de andere ecologische vogelgroepen. Veel zoogdieren die buiten het bos hun voedsel zoeken, hebben de bosrand nodig voor rust en dekking. Deze lijnvormige structuur wordt ook veel gebruikt om langs te migreren door dassen, vleermuizen, dagvlinders en libellen. Een goed opgebouwde bosrand met mantel- en zoomvegetatie biedt niet alleen een ideaal woongebied, maar is ook vooral een foerageer- en voortplantingsgebied voor insecten, vogels en zoogdieren, waaronder muizen, marterachtigen, hazen en konijnen, ree en vos.

Door een deel te kappen en struikvormende begroeiing aan te planten, wordt de overgang tussen bosrand en gecultiveerd land geleidelijker en ecologisch waardevoller. Nadat de werkzaamheden zijn afgerond, duurt het enige tijd voordat de biodiversiteit in het bossen zich hersteld heeft.

Bron: Gemeente Uden (www.uden.nl, zie nieuwsarchief Maart)

ACTIVITEITEN WERKGROEPEN VOGELWACHT UDEN

HET BESTUUR

Het bestuur verzorgt de algehele coördinatie van de vereniging, zij stimuleert tal van activiteiten en legt contacten met derden. Tevens organiseert het bestuur de ledenactiviteiten, zoals excursies, cursussen en dialezingen. Genoemde activiteiten worden mede uitgevoerd door middel van een aantal werkgroepen, te weten:

WERKGROEP INVENTARISATIE

De werkgroep Inventarisatie organiseert diverse vogeltellingen in de Maashorst. Genoemde inventarisaties hebben tot doel een zo goed mogelijk beeld te krijgen van de vogelstand in een bepaald gebied. De verkregen informatie wordt ter beschikking gesteld aan het SOVON, Staatsbosbeheer en Gemeentes. Zij gebruiken de informatie ten behoeve van beheersplannen voor de Maashorst en de Wijstgronden.

Coördinator Peter van de Braak, telefoon: 0413-253586

WERKGROEP OEVERZWALUWEN

Sinds 1986 heeft de Vogelwacht een kunstmatige oeverzwaluwenwand op de voormalige grindafgraving "Hemelrijk" te Volkel. Men houdt zich bezig met de inventarisatie en registratie van de daar broedende oeverzwaluwen. Daarnaast wordt regelmatig onderhoud uitgevoerd aan de oeverzwaluwenwand en observatiehut. Op verzoek is een gratis brochure verkrijgbaar met daarin alle details over de bouw e.d.

Coördinator Marc Poulussen, telefoon: 0413-274046

WERKGROEP UILEN

Het plaatsen en onderhouden van nestkasten in kerken, boerderijen en schuren is een van de belangrijkste taken van deze werkgroep. Momenteel heeft de werkgroep de beschikking over ca. veertig kerkuilenkasten, die verdeeld zijn over Uden, Volkel/Odiliapeel en Boekel/Venhorst. Alle broedgegevens worden geregistreerd en aan de betreffende instanties doorgegeven. Daarnaast het geven van advies aan belangstellenden.

Coördinator John Opdam, telefoon: 0413-255179

WERKGROEP NESTKASTEN

Deze werkgroep verschaft nestgelegenheid aan vogels en dan met name hollenbroeders, zoals Koolmees, Pimpelmees en Zwarte Mees, Gekraagde Roodstaart, Vliegenvanger etc. Dit gebeurt door diverse soorten nestkasten te maken en op geschikte locaties te bevestigen. Op dit moment heeft de werkgroep het beheer over ruim tweehonderd nestkasten. Tevens het inventariseren en administreren van broedgevallen.

Coördinator Leo Ballering, telefoon: 0413-368248

WERKGROEP STOOTVOGELS

Naast het inventariseren van een zestal soorten stootvogels, welke in de Maashorst voorkomen, wordt aandacht besteed aan het maken en plaatsen van nestkasten of horsten, alsmede het controleren en registreren ervan. Verder is het doorgeven en assisteren bij het ringen van de jongen ook een taak van de groep. Het betreft hier voornamelijk de Buizerd, Havik, Sperwer, Torenvalk, Wespindief en Boomvalk.

Coördinator William van der Velden, telefoon: 0413-343308

WERKGROEP CLUBBLAD / PUBLICITEIT

Een belangrijk communicatiemiddel binnen de Vogelwacht is "Het Bruujssel". Dit clubblad wordt viermaal per jaar uitgebracht. Hierin is veel te lezen over de diverse activiteiten binnen de vereniging. Verder verzorgt de werkgroep alle publiciteit rondom de activiteiten die op touw worden gezet. Dit resulteert in diverse berichtgevingen in de dag- en weekbladen, kabelkranten, radio en televisie.

Coördinator Peter Noy, telefoon: 0413-251691

WERKGROEP VRIJWILLIG LANDSCHAPSBEHEER UDEN

Deze werkgroep is een gezamenlijke activiteit van het I.V.N. en Vogelwacht Uden. Zij houdt zich bezig met behoud, herstel en ontwikkeling van kleine landschapselementen in de omgeving van Uden. Hiertoe worden o.a. wilgen geknot, elzensingels teruggezet en poelen gegraven. Tevens maakt het V.L.U. onderdeel uit van de Stichting Udense Kersenboomgaard. Zij onderhoudt een kersenboomgaard aan de Patrijsweg te Uden.

Coördinator Willem Peters, telefoon: 0413-252529

WERKGROEP JEUGDVOGELWACHT UDEN E.O.

De Jeugdnatuurgroep is een zelfstandige werkgroep binnen Vogelwacht Uden. Zij is bedoeld voor jongeren tussen de tien en vijftien jaar en heeft als doel de jeugd kennis te laten maken met alle facetten van de natuur. Een keer per maand trekt men het veld in om naar vogels te kijken, bomen te herkennen of paddestoelen te zoeken. Men tracht het besef en waardering voor de natuur bij de jeugd te vergroten.

Coördinator Stijn van Gils, telefoon: 06-44744883

WERKGROEP SENIOREN.

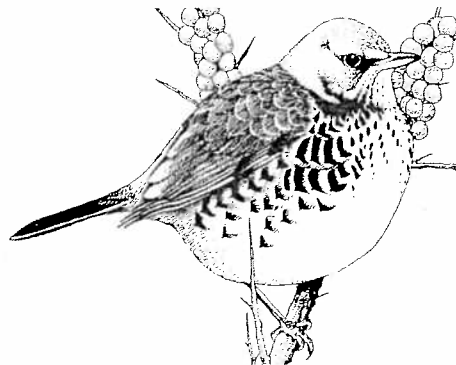
Een actieve groep senioren binnen de Vogelwacht die iedere maandagmorgen in de Maashorst gaat wandelen voor het sociale contact maar ook om van de natuur te genieten. Daarnaast wordt assistentie verleend bij het maken van diverse soorten nestkasten en helpt men mee met het samenstellen van het Bruujssel. Ook wordt ondersteuning verleend bij het uitvoeren van inventarisatiewerkzaamheden.

Coördinator Johan van Rosmalen, telefoon: 0413-266485

WERKGROEP NATUUR & MILIEU

Een gezamenlijke werkgroep met het IVN-Uden. Het doel van deze werkgroep is om natuur- en milieuplannen van bijvoorbeeld de Gemeente Uden of provincie te toetsen en van commentaar te voorzien. Kansen en bedreigingen op natuurgebied worden besproken en waar nodig actie ondernomen. Daarnaast wordt onder andere flora- en faunaonderzoek verricht in de verschillende natuurgebieden met als doel het geven van beheeradviezen.

Coördinator Albert van Rosmalen, telefoon: 0413-260126

Vogelwacht - Winkel

Kijk eens goed in de winkel van de Vogelwacht. Mogelijk kunt u iemand verrassen met één van de onderstaande cadeaus en/of praktische middelen. U steunt daarmee tevens het werk van de Vogelwacht Uden e.o.

Nieuw in de winkel:

Voederhuisje en nestkasten

- Bijzonder mooie nestkasten van een hoge kwaliteit voor een bijzonder lage prijs.
- Voederhuis Tennessee: € 8,00
- Nestkasten geschroefd en gelijmd: Annabos en Odiliapeel € 8,00 en Bedaf € 9,00.

Meer willen weten over vogels? De winkel kan u daarbij helpen:

- Nieuwe zakgids vogels van Hayman, zakformaat..... € 10,00
- Vogels in de nesten..... € 10,00
- Uilen van Europa..... € 32,50
- Vogelkijkgids Nederland..... € 15,00
- Zakgids kustvogels van Europa..... € 10,00
- Vogels van maand tot maand..... € 11,50
- Natuurdetective Vogelkijker..... € 7,50
- Natuurdetective Insectenjager..... € 7,50
- Vogels over de vloer..... € 15,00
- 1-2-3 Natuurgids Vogels..... € 9,00
- Herkenning Roofvogels in het veld..... € 11,00
- Veldgids Roofvogels..... € 27,00
- Vogelgedrag..... € 13,00
- ANWB Vogels van Europa..... € 22,50
- Waarom nonnetjes..... € 12,95
- Uilenvlucht..... € 12,95
- Kraaienbende..... € 14,95
- Wat zingt daar?..... € 19,95
- Klein kanoetenboekje..... € 8,00
- De dwergganzen van Anjum..... € 17,00
- De kiekendieven van het Oldambt..... € 19,00
- De zwaluwen van Singraven..... € 19,00
- Vogels in en rond de tuin..... € 10,00
- Tuinvogels in beeld..... € 3,50
- Cd's met vroege vogelzang Nico de Haan, vogels rond het huis..... € 11,00
- Cd's met vroege vogelzang 2 Nico de Haan, vogels van bos, hei en wei..... € 11,00
- Cd's met vroege vogelzang 3 Nico de Haan, vogels van plas en moeras..... € 11,00
- DVD Herken onze Uilen..... € 11,00
- DVD Vogels rondom ons huis..... € 17,00
- DVD The traveling Birds..... € 10,50

Andere artikelen:

- Vogelwacht Uden sticker..... € 0,50
- Mooie geborduurde Vogelwachtsticker (geel/blauw embleem)..... € 1,00
- Vogelwachtspeeldje (een "must" voor leden)..... € 5,00
- Vogelwacht Uden cap..... € 4,00
- Raamstickers..... € 3,95
- Voedersilo metaal 20 cm hoog..... € 8,00

- Voedersilo metaal 35 cm hoog..... € 11,50
- Voedersilo metaal 52 cm hoog..... € 16,00
- Verrekijker Pilot 8 x 40 ZCF..... € 30,00

Er zijn in onze winkel nog enkele posters te koop van Thieme. Ze kosten € 4,50 per stuk.

- Zangvogels van beemd en veld nr. 8
- Riet- en watervogels nr. 11

Tip1 !!!!

Indien u een boek hebt gezien van de uitgevers Tirion, KNNV of ANWB, bel even mogelijk kunt u het betreffende boek via de winkel met minimaal 25% korting verkrijgen.

Tip 2 !!!!

Indien u een interessant artikel ziet, een boek, een CD, een DVD, een nestkast, enz. enz. waarmee uzelf of de leden van de vogelwacht wat mee zouden kunnen, laat het mij weten. Verschillende leden hebben dit al gedaan en het artikel is bij hen terecht gekomen, meestal voor een goede prijs.

Suggesties met betrekking tot aanpassing en/of uitbreiding van het winklassortiment zijn bijzonder welkom.

Coördinator Vogelwacht-Winkel:

Jacques Raats
Maasstraat 65 te Veghel
Telefoon: 0413-369388 (voor afspraak van tevoren even bellen)

Kijk ook eens op: www.vogelwachtuden.nl en klik op 'algemeen', daar vind je de winkel.

SANDEN SPORTS® SUPERSTORES
THE EUROPEAN LEADER IN SPORT OPTICS AND OUTDOOR PRODUCTS

**SPECIALE CLUBAKTIES EN PRIJZEN
VOOR LEDEN VAN VOGELWACHT UDEN !**

**KERKSTRAAT 19-23
5401 BC UDEN
T 0413 256800**

Verrekijkers
Nachtkijkers
Digitale Cameras
Accessoires
Outdoor
Digiscoping

WWW.SANDEN-SPORTS.NL
HET GROOTSTE ASSORTIMENT - DE SCHERPSTE PRIJZEN - GEEN VERZENDKOSTEN

WAT DOET VOGELWACHT UDEN?

Vogelwacht Uden e.o. (en omgeving) is een zelfstandige vereniging die zich actief inzet voor alle, in de vrije natuur, levende vogels. De belangrijkste doelstellingen zijn:

- Directe bescherming van vogels en hun biotoop.
- Het behouden en creëren van nestgelegenheid voor vogels.
- Belangstelling kweken voor vogels bij een groot publiek.
- Deelname aan landelijke en provinciale activiteiten m.b.t. vogelstudie en inventarisatie.

Om de doelstellingen te realiseren worden tal van activiteiten georganiseerd, waaronder:

- Publiekswandelingen zowel in het Udense Maashorstgebied als de omliggende dorpen.
- Excursies naar waardevolle natuurgebieden in Nederland en ook daarbuiten.
- Film- en dia-avonden in het eigen clubgebouw, de Groenhoeve.
- Vogelcursussen voor leden en niet-leden.
- Houden van lezingen voor scholen, verenigingen en instanties.
- Geven van voorlichting op tentoonstellingen en open zondagen.
- Verzorgen van publicaties in diverse media en tijdschriften.

Naast de hierboven genoemde educatieve middelen verleent Vogelwacht Uden ook daadwerkelijke hulp aan de vogels door middel van:

- Het plaatsen en onderhouden van nestkasten (zang-, stootvogels en uilen).
- Herstel en beheer van kleinschalige natuurgebieden in Uden en omgeving.
- Beheer en onderhoud van de kunstmatige oeverwaluwenwand op het Hemelrijk.
- Het plaatsen van nestbeschermers voor weidevogels.
- Wintervoeding aan vogels in nood (in geval van strenge en langdurige vorst).

Andere activiteiten van de Vogelwacht zijn:

- Het inventariseren van diverse (broed)vogelsoorten in het Maashorstgebied.
- Het opstellen van beleidsplannen en aanbevelingen ten aanzien van Gemeentes en Overheden om zodoende voor de belangen van de natuur en in het bijzonder de vogels op te komen.
- Ten behoeve van Vogelwacht Uden, I.V.N.-Uden en de Kinderboerderij het exploiteren en onderhouden van het gezamenlijke onderkomen, de Groenhoeve.
- Het plaatsen van schuil- en observatiehutten.
- In samenwerking met het I.V.N.-Uden actief deelnemen aan het Vrijwillig Landschapsbeheer Uden (V.L.U.). Het behouden en herstellen van kleine landschapselementen in Uden e.o.
- Het samenstellen en uitgeven van een eigen verenigingsblad "Het Bruuijsel".

Vogelwacht Uden werkt samen met provinciale en landelijke organisaties op het gebied van:

- Inventarisaties, waaronder het Broedvogel Monitoring Project (B.M.P.), wintervogeltellingen en de Vogeltrek-teldag in de Maashorst.
- Het ringen en registreren van o.a. stootvogels, kerkuilen en zangvogels.
- Controle op de naleving van de (nieuwe) Vogelwet.

Wilt u actief meedoen of een financiële bijdrage geven?

- De jaarcontributie bedraagt € 14,- per persoon.
- Gezinsleden betalen € 6,-.
- Het éénmalig inschrijfgeld bedraagt € 2,50.
- Per adres ontvangt men ieder kwartaal "Het Bruuijsel".

Voor inlichtingen en lidmaatschap:

- Secretariaat: Liesbeth Verkaar, Oliemolenstraat 53 - 5402 LH UDEN.
Telefoon: 0413-265397 of E-mail: info@vogelwachtuden.nl

Website Vogelwacht Uden: www.vogelwachtuden.nl

Clubgebouw: De Groenhoeve, Artillerieweg 3, Uden (bij Kinderboerderij). Telefoon: 0413-250047.

Nobru.....

TECHNISCH PERSONEEL BV

Dé specialist voor technische functies

- **Opdrachtgevers** kunnen vacature(s) voorleggen aan Nobru waarna zij zich toelegt op het, binnen de gestelde termijn en budget, adequaat vervullen van de personeelsbehoefte.
- **Werkzoekenden** met een technische of technisch/commerciële achtergrond kunnen bij Nobru terecht voor advies en bemiddeling naar een duurzame baan bij een van haar opdrachtgevers.

De belangrijkste vakgebieden waarbinnen Nobru Technisch Personeel werkzaam is, zijn:
Elektrotechniek, Werktuigbouwkunde, Bouwkunde en Civiele Techniek.

Nobru Technisch Personeel B.V.
Rondweg 73 (Poort van Uden)
Postbus 73
5400 AB Uden

Telefoon: 0413-243610
Fax: 0413-243615
E-mail: info@nobru.nl
Internet: www.nobru.nl

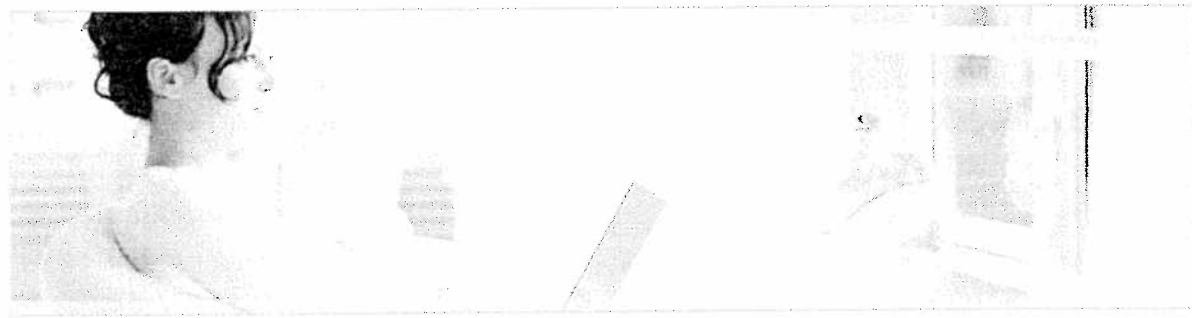
itreno

innovative internet solutions

**Uw partner voor de technische en
grafische realisatie van intelligente
en dynamische websites**

**Rondweg 75 (Poort van Uden)
5406 NK Uden**

**Telefoon 0413-256996
E-mail info@itreno.com
Internet www.itreno.com**

premium honden & katten voeders,

ZO'N KWALITEIT; ZO VOORDELIG !!

www.4feedt.nl

Onder andere in ons assortiment:

20 kg Senior krokant:	€ 26,15
20 kg Superieur Krokante brok:	€ 22,70
20 kg Superieur Kip & Rijst (Premium):	€ 24,50
20 kg Superieur Puppy brokjes:	€ 30,35
20 kg Superieur Lam & Rijst (hypoallergeen):	€ 25,10
10 kg 6-Mix kattenbrokjes:	€ 17,60

en vele andere soorten; ook alles in 10 kg verpakkingen

Gratis bezorgservice in Uden, Oss, Veghel, Nijmegen, Wijchen en omgeving!

U bent ook van harte welkom in onze winkel:
Honden & Katten Speciaalzaak 4FEEDT
Volkelseweg 26 - 5405 NA Uden

Kijk eerst op www.4feedt.nl voor de openingstijden!!

Meer informatie en VOORDELIG on-line shoppen (> 1000 artikelen):

www.4feedt.nl

Of vraag een folder aan: 0413 - 266 398

De Kleuter
tuincentrum

Uw tuinvakman

Alle tuinartikelen, tuinontwerp,
aanleg en onderhoud van tuinen

Tuincentrum De Kleuter
Goorkensweg 1 - UDEN

Telefoon: (0413)261078

Fax: (0413)252323

E-mail: info@dekleuter.nl

Internet: www.dekleuter.nl

Van der Heijden

Gordijnen
vloerbedekking
binnenzonwering
raamdecoraties
enz.

Neringstraat Oost 7-9
5401 GM Uden
Tel.: 0413-250510
Fax.: 0413-247210

www.vloerenraam.nl

Een huiscollectie Impressions;
een collectie met veel keus en
kwaliteit, speciaal voor u
geselecteerd en vervaardigd.
WELKOM

Het Bloemenmagazijn
Botermarkt 5-7
5404 NV UDEN

Tel.: 0413-267988
Fax: 0413-257584

Partner in wonen

Huisvesting Consultancy
Bouwprojectmanagement
Beheer & Onderhoud

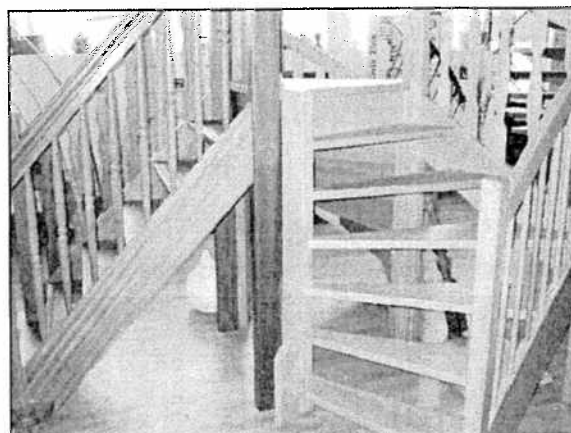
Atriënsis B.V.
Insulindelaan 124
Postbus 842
5600 AV Eindhoven
Telefoon: 040-2367859
Fax: 040-2364278

E-mail: info@atriensis.nl
Website: www.atriensis.nl

Th. Peters Machinale Timmerwerken

Het juiste adres voor kozijnen en trappen

Eisenhowerweg 22
5466 AC VEGHEL
Tel.: 0413-377744
Fax: 0413-354755

Slagerij Frans Knobbout

Drossaard 12
5403 ET UDEN
tel: 0413-267354

*Wij bieden u met zekerheid het
beste rundvlees uit Nederland*

COCK ULAND de fietsenwinkel

Drossaard 47
5403 ES Uden
Tel. 0413-267088

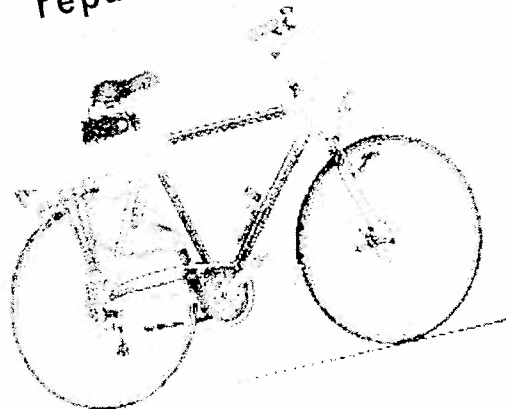
Duifhuizerweg 8
5406 TB Uden

Tel. 0413 363785
Fax 0413 342047

*Voor al uw agrarisch
loonwerk*

WIM DE WILT

*Voor al uw
tweewielers
en
reparaties*

Kerkstraat 4 - Uden - 0413-262620

De Bruin

verzekeringen

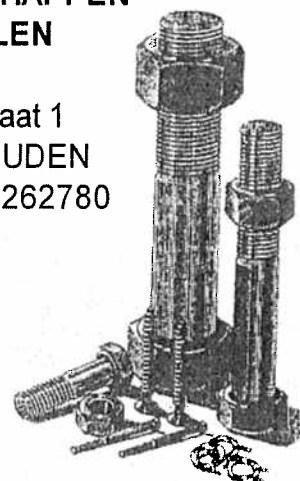
Velmolenweg 87, 5401 HL Uden
Telefoon (0413) 330 999, Telefax (0413) 253 204
Website www.debruin.nl
e-mail info@debruin.nl

Alle verzekeringen
en financiële diensten

Snijders metaal

IJZERWAREN
GEREEDSCHAPPEN
METALEN

Kapelstraat 1
5401 EC UDEN
Tel.: 0413 - 262780

SANDEN SPORTS® SUPERSTORES

THE EUROPEAN LEADER IN FITNESS EQUIPMENT AND SPORTS PRODUCTS

Home-trainers
Spinningdiscs

Cross-trainers

Triathlon

Roeftralmen

Powerplate

Heart rate monitors

Loopbanden

Vitamin
Sportsvoeding

Verreksjers

IRON AN

WaterRower

MY sports

POWER PLATE

concept 2 benelux

Life Fitness

Life Fitness

WWW.SANDEN-SPORTS.NL

KERKSTRAAT 19-23 5401 BC UDEN T +31 (0) 413 256 800 F +31 (0) 413 257 730

Laat uw digitale bestanden
gratis afdrukken

WWW.JETTEN.NL

Meld je aan op onze printservice
en je ontvangt 5 gratis afdrukken.
(1 aanmelding per huishouding)

FUJIFILM
DIGITAL
IMAGING
SERVICE **FDi**

JETTEN FOTOGRAFIE

**BRESSERS
MANNENMODE**

**Marktstraat 12
5401 GH Uden**

Telefoon: 0413262568
Fax: 0413271305
E-mail: Bressers@wanadoo.nl

Beschermen helpt. Helpt u mee?

**Want één op de vijf
vogels wordt nog
bedreigd!**

De ooievaar is terug. Dat is natuurlijk
goed nieuws. Maar zowel in Nederland
als Wereldwijd groeit de Rode Lijst
van bedreigde en kwetsbare
vogelsoorten nog steeds.
Help mee, word lid en
ontvang gratis een
Zakgids Vogels of
een Nestkast als
welkomst-
cadeau.

Vogelbescherming
NEDERLAND

Ja, ik word lid voor f40,- per jaar (65+ f27,50) en ontvang
elke 2 maanden gratis het tijdschrift VOGELS en een van de
welkomstcadeaus. Hiernaast heb ik mijn keuze aangekruist.

Dir./Mevr. _____

Adres _____

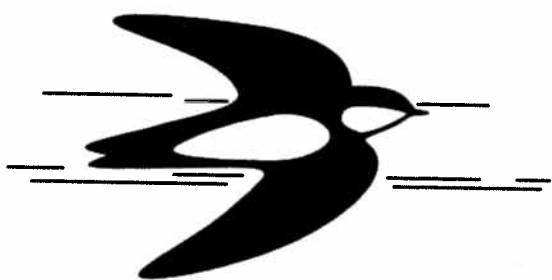
Postcode _____ Plaats _____

Stuur deze bon naar: Antwoordnummer 1974, 3700 WB Zeist.
Postzegel hoeft niet, mag wel.

JAN PEERENBOOM

**Aannemingsbedrijf
Jan Peerenboom B.V.
Volkelseweg 6
5405 NA Uden
tel: (0413) 26 37 40**

Vogelwacht Uden e.o.

